

499

ZÁKON

ze dne 30. června 2004

o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

ARCHIVNICTVÍ A SPISOVÁ SLUŽBA

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje

- a) výběr, evidenci a kategorizaci archiválií,
- b) ochranu archiválií,
- c) práva a povinnosti vlastníků archiválií,
- d) práva a povinnosti držitelů a správců archiválií (dále jen „držitel archiválie“),
- e) využívání archiválií,
- f) zpracování osobních údajů pro účely archivnictví,
- g) soustavu archivů,
- h) práva a povinnosti zřizovatelů archivů,
- i) spisovou službu,
- j) působnost Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) a dalších správních úřadů na úseku archivnictví a výkonu spisové služby,
- k) správní delikty.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) archivnictvím obor lidské činnosti zaměřený na péči o archiválie jako součásti národního kulturního dědictví a plnění funkce správní, informační, vědecké a kulturní,
- b) archivem zařízením podle tohoto zákona, které slouží k ukládání archiválií a péči o ně,
- c) původcem každý, z jehož činnosti dokument vznikl,
- d) dokumentem každý písemný, obrazový, zvukový, elektronický nebo jiný záznam, ať již v podobě analogové či digitální, který vznikl z činnosti původce,

e) archiválií takový záznam, který byl vzhledem k době vzniku, obsahu, původu, vnějším znakům a trvalé hodnotě dané politickým, hospodářským, právním, historickým, kulturním, vědeckým nebo informačním významem vybrán ve veřejném zájmu k trvalému uchování a byl vzat do evidence archiválií; archiváliemi jsou i pečetidla, razítka a jiné hmotné předměty související s archivním fondem či s archivní sbírkou, které byly vzhledem k době vzniku, obsahu, původu, vnějším znakům a trvalé hodnotě dané politickým, hospodářským, právním, historickým, kulturním, vědeckým nebo informačním významem vybrány a vzaty do evidence,

f) výběrem archiválií posouzení hodnoty dokumentů a rozhodnutí o jejich vybrání za archiválie a zařazení do evidence archiválií,

g) archivním fondem soubor archiválií, který vznikl výběrem z dokumentů vytvořených činností určité fyzické nebo právnické osoby, organizační složky státu nebo územního samosprávného celku,

h) archivní sbírkou soubor archiválií navzájem propojených jedním nebo několika společnými znaky,

i) archivním zpracováním třídění, pořádání a inventarizace archiválií,

j) zpracováním osobních údajů jakákoliv operace nebo soustava operací, kterou archivy a správní úřady na úseku archivnictví a výkonu spisové služby systematicky provádějí s osobními údaji v rámci výběru a evidence archiválií, kategorizace archiválií, ochrany archiválií a dispozice s nimi, využívání archiválií a kontroly ve věcech archivnictví a spisové služby,

k) výkonem spisové služby zajištění odborné správy dokumentů došlých a vzešlých z činnosti původce, popřípadě z činnosti jeho právních předchůdců, zahrnující jejich řádný příjem, evidenci, rozdělování, oběh, vyřizování, vyhotovování, podepisování, odesílání, ukládání a vyřazování ve skartačním řízení, a to včetně kontroly těchto činností,

l) zaměstnancem osoba ve služebním poměru, pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu.

HLAVA II ARCHIVNICTVÍ

Díl 1 Výběr archiválií a jejich evidence

Výběr archiválií

§ 3

(1) Povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají

- a) organizační složky státu,
- b) státní příspěvkové organizace,
- c) státní podniky,
- d) územní samosprávné celky,
- e) organizační složky a právnické osoby založené nebo zřízené územními samosprávnými celky, pokud vykonávají veřejnou správu nebo zaměstnávají více než 25 zaměstnanců,
- f) školy a vysoké školy,¹⁾
- g) právnické osoby zřízené zákonem,
- h) zdravotnická zařízení

(dále jen „veřejnoprávní původci“).

(2) Povinnost uchovávat dokumenty a umožnit výběr archiválií mají za podmínek stanovených tímto zákonem rovněž

- a) podnikatelé zapsaní v obchodním rejstříku, pokud jde o dokumenty uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu,
- b) politické strany, politická hnutí, občanská sdružení, odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, církve a náboženské společnosti,
- c) profesní komory; členové profesních komor jen v případech, pokud dokumenty vzniklé z jejich činnosti jsou veřejnými listinami,
- d) nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti,
- e) likvidátoři v případě dokumentů původce, který je v likvidaci, a správci konkursní podstaty v případě dokumentů původce, na kterého byl prohlášen konkurs,

(dále jen „soukromoprávní původci“).

(3) Výběr archiválií provádí archiv podle své působnosti (dále jen „příslušný archiv“).

§ 4

Kritériem výběru archiválií je trvalá hodnota dokumentu vzhledem k

- a) době vzniku,
- b) obsahu,
- c) původu,
- d) vnějším znakům.

§ 5

(1) Podle doby vzniku budou příslušným archivem za archiválie vždy vybrány

- a) dokumenty vzniklé do roku 1850,
- b) dokumenty z oborů průmyslové a zemědělské výroby, úvěrové soustavy a pojišťovnictví, finančního a důlního podnikání včetně patentů na významné vynálezy vzniklé do roku 1900,
- c) fotografické, filmové a zvukové záznamy vzniklé do roku 1920.

(2) Podle obsahu budou příslušným archivem za archiválie vždy vybrány dokumenty uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

(3) Podle původu se za archiválie příslušným archivem vybírají dokumenty, které mají trvalou hodnotu vzhledem k významu, funkci anebo postavení jejich původce.

(4) Podle vnějších znaků se za archiválie příslušným archivem vybírají dokumenty, které mají trvalou hodnotu vzhledem k jejich výtvarné hodnotě, jazyku, písmu, psací látce, způsobu vyhotovení, případně i dalším obdobným vlastnostem.

§ 6

Výběr archiválií z dokumentů původců provádí příslušný archiv ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení.

Výběr archiválií ve skartačním řízení

§ 7

(1) Výběr archiválií ve skartačním řízení příslušný archiv provádí ze souboru dokumentů u původce, který má povinnost vykonávat spisovou službu, nebo z dokumentů jeho právního předchůdce, který tuto povinnost měl.

(2) Skartační řízení je postup, při kterém se vyřazují dokumenty nadále nepotřebné pro činnost pů-

¹⁾ Zákon č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

vodce a při kterém příslušný archiv provádí výběr archiválií.

(3) Za řádné provedení skartačního řízení odpovídá původce, jeho právní nástupce, likvidátor, správce konkursní podstaty nebo ten, na něhož přešla působnost zaniklého určeného původce dokumentu (§ 63). Tyto osoby jsou povinny umožnit příslušnému archivu dohled na provádění skartačního řízení a výběr archiválií ve skartačním řízení.

§ 8

(1) Skartační řízení se provede v kalendářním roce následujícím po uplynutí skartační lhůty dokumentu. Skartační řízení může být po dohodě s příslušným archivem provedeno i později, pokud původce dokumenty potřebuje pro další vlastní činnost.

(2) Skartační řízení se provádí na základě skartačního návrhu. Skartační návrh zašle původce příslušnému archivu k posouzení a k provedení výběru archiválií. K provedení skartačního řízení sestaví původce skartační komisi.

(3) Skartační řízení se provede vždy při zániku původce. Není-li toto možné, provede se výběr archiválií mimo skartační řízení.

(4) Vyřazovat dokumenty a provádět výběr archiválií ve skartačním řízení mohou i původci, kteří nejsou povinni vykonávat spisovou službu, považují-li to za účelné. Na skartační řízení dohlíží a výběr archiválií provádí archiv, který by jinak byl příslušný provádět u původce výběr archiválií mimo skartační řízení.

§ 9

(1) Skartační návrh zpracovaný původcem obsahuje

- a) označení původce dokumentů, které jsou navrženy ke skartačnímu řízení,
- b) seznam dokumentů navržených ke skartačnímu řízení a dobu jejich vzniku,
- c) návrh termínu provedení skartačního řízení.

(2) Prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti skartačního řízení a postupu při vyřazování dokumentů.

§ 10

(1) Na základě skartačního řízení vyhotoví příslušný archiv protokol o provedeném skartačním řízení (dále jen „protokol“).

(2) Protokol obsahuje

- a) soupis dokumentů nebo souborů dokumentů, které byly vybrány za archiválie,
- b) zařazení archiválie do příslušné kategorie,
- c) určení, kde bude archiválie uložena, a

d) soupis dokumentů, které lze skartovat.

(3) V případě, že původce nebo vlastník dokumentu nesouhlasí s obsahem protokolu, může proti němu podat námitky ke správnímu úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby. Podáním námitky je zahájeno správní řízení.

Výběr archiválií mimo skartační řízení

§ 11

(1) Výběr archiválií mimo skartační řízení provádí příslušný archiv z dokumentů

- a) původce nebo vlastníka, který nemá povinnost vykonávat spisovou službu,
- b) původce uvedeného v § 7 odst. 1, které neprošly skartačním řízením,
- c) nabídnutých České republice nebo jinému zřizovateli veřejného archivu darem nebo ke koupi,
- d) nalezených.

(2) Výběr archiválií mimo skartační řízení podle odstavce 1 písm. a) a c) se provádí na žádost původce nebo vlastníka dokumentu.

(3) Výběr archiválií mimo skartační řízení podle odstavce 1 písm. b) a d) a v případech, kdy dojde k zániku původce bez právního nástupce, se provádí z moci úřední.

(4) Výběr archiválií mimo skartační řízení podle odstavce 1 písm. b) provádí archiv, který by byl příslušný k výběru archiválií ve skartačním řízení.

§ 12

(1) Po ukončení výběru archiválií mimo skartační řízení vyhotoví příslušný archiv protokol podle § 10.

(2) V případě výběru archiválií mimo skartační řízení provedeného z moci úřední příslušný archiv určí, ve kterém archivu bude archiválie uložena.

(3) Po ukončení výběru archiválií mimo skartační řízení provedeného na žádost vlastníka dokumentu příslušný archiv určí, ve kterém archivu bude archiválie uložena, jen v případě, že vlastník archiválie s jejím uložením v archivu souhlasí.

(4) V případě, že původce nebo vlastník dokumentu nesouhlasí s obsahem protokolu, může proti němu podat námitky ke správnímu úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby. Podáním námitky je zahájeno správní řízení.

Společná ustanovení k výběru archiválií**§ 13**

(1) U dokumentů obsahujících utajované skutečnosti²⁾ lze výběr archiválií provést až po zrušení stupně utajení. Výběr archiválií, u nichž nebyl zrušen stupeň utajení nebo nelze stupeň utajení zrušit, provádějí příslušné bezpečnostní archivy.

(2) U dokumentů obsahujících obchodní,³⁾ bankovní⁴⁾ nebo obdobné tajemství lze předložit dokumenty k výběru archiválií ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení jen s předchozím souhlasem osoby, které ochrana tajemství svědčí. Ochrana obchodního, bankovního nebo obdobného tajemství není vybráním dokumentů za archiválie dotčena.

(3) K výběru archiválií z dokumentů obsahujících osobní údaje a k jejich trvalému uchovávání se nevyžaduje souhlas fyzické osoby podle zvláštního právního předpisu.⁵⁾

(4) Při výběru archiválií ve skartačním řízení a při výběru archiválií mimo skartační řízení jsou osoby provádějící výběr archiválií oprávněny vstupovat s vědomím původce nebo vlastníka dokumentu do objektů, na pozemky a do jiných prostor, pokud nelze výběr archiválií provést jiným způsobem. Jestliže vlastník dokumentu není vlastníkem objektu nebo pozemku anebo jiných prostor, kde se dokument nachází, lze do nich vstupovat jen se souhlasem jejich vlastníka.

§ 14

(1) Zaměstnanci správních úřadů na úseku archivnictví a výkonu spisové služby, zaměstnanci archivů a jejich zřizovatelé jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se dozvěděli při výkonu činností podle tohoto zákona. Této povinnosti mohou být zproštěni příslušným správním úřadem na úseku archivnictví a výkonu spisové služby; zproštění musí být písemné s uvedením rozsahu a účelu. Povinnost mlčenlivosti stanovená zvláštními právními předpisy⁶⁾ tím není dotčena.

(2) Je-li zřizovatelem archivu právnická osoba, vztahuje se povinnost zachovávat mlčenlivost podle odstavce 1 na fyzické osoby, které se vzhledem ke

svému zaměstnání, funkci nebo obdobnému postavení v této právnické osobě s chráněnými údaji seznámily.

(3) Povinnost zachovávat mlčenlivost trvá i po skončení služebního poměru, pracovněprávního nebo jiného obdobného vztahu.

§ 15

(1) Dokumenty vybrané jako archiválie k trvalému uložení v archivu předá původce nebo vlastník dokumentu na základě protokolu určenému archivu. O předání se sepíše úřední záznam.

(2) Bez souhlasu příslušného archivu nesmějí být dokumenty zničeny, a to ani po provedeném skartačním řízení.

(3) Příslušný archiv může na základě žádosti původce vydat trvalý skartační souhlas na jím stanovený druh dokumentů, které lze zničit i bez výběru archiválií ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení.

Evidence archiválií**§ 16**

(1) Po vyhotovení protokolu nebo po vydání rozhodnutí o vybrání dokumentu za archiválii zařadí příslušný archiv archiválii do příslušné evidence.

(2) Archiválie, které jsou evidovány na území České republiky, tvoří Národní archivní dědictví. Národní archivní dědictví je vedeno v základní, druhotné a ústřední evidenci. Základní jednotkou evidence je archivní fond, archivní sbírka nebo jednotlivá archiválie.

(3) Základní evidenci Národního archivního dědictví, která zahrnuje evidenci přírůstků a úbytků archiválií, evidenční listy Národního archivního dědictví a evidenci archivních pomůcek, vedou archivy, mu-

²⁾ Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 17 obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ § 38 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ § 5 odst. 2 a § 9 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ Například zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávních celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

zea,⁷⁾ knihovny,⁸⁾ galerie,⁷⁾ památníky,⁹⁾ pracoviště Akademie věd České republiky¹⁰⁾ a vysoké školy, v jejichž správě se archiválie nacházejí.

(4) Základní evidenci části Národního archivního dědictví uložené mimo archivy, muzea, knihovny, galerie, památníky, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy uvedené v odstavci 3 vedou Národní archiv (§ 46) nebo státní oblastní archiv (§ 49) podle své působnosti.

(5) Druhotnou evidenci Národního archivního dědictví uloženého v archivech, v muzeích, knihovnách, galeriích, památnících, pracovištích Akademie věd České republiky a vysokých školách, která zahrnuje evidenční listy Národního archivního dědictví a evidenci archivních pomůcek, vedou Národní archiv nebo státní oblastní archiv podle své působnosti. Archivy, muzea, knihovny, galerie, památníky, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy jsou povinny archiv, který vede druhotnou evidenci, poskytovat údaje z evidenčních listů Národního archivního dědictví a z evidence archivních pomůcek.

(6) Ústřední evidenci Národního archivního dědictví, která zahrnuje evidenční listy Národního archivního dědictví a evidenci archivních pomůcek, vede ministerstvo. Archivy, muzea, knihovny, galerie, památníky, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy vedoucí základní evidenci jsou povinny poskytovat ministerstvu údaje z evidenčních listů Národního archivního dědictví a z evidence archivních pomůcek.

§ 17

(1) Každá evidence Národního archivního dědictví je uchovávána v písemné formě nebo na technických nosičích dat nebo způsobem kombinujícím uvedené formy a ve stejné formě je i předávána. Základní evidence Národního archivního dědictví musí být vždy uchovávána i v písemné formě.

(2) Z evidencí Národního archivního dědictví se rozhodnutím ministerstva vyřazují archiválie z důvodů

- a) přehodnocení významu,
- b) zničení,
- c) vydání do zahraničí podle zvláštního právního předpisu.

§ 18

(1) Ministerstvo vede evidenci všech archiválií, archivních sbírek a archivních fondů nebo jejich ucelených částí prohlášených za archivní kulturní památky nebo za národní kulturní památky. Archivy, v nichž jsou tyto archiválie, archivní sbírky, archivní fondy nebo jejich ucelené části uloženy, je vedou ve zvláštní evidenci. Zvláštní evidence obsahuje

- a) popis základních charakteristických rysů archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části,
- b) údaje o tom, kdy byla archiválie, archivní sbírka, archivní fond nebo jejich ucelená část prohlášena za archivní kulturní památku nebo za národní kulturní památku,
- c) údaje o tom, kde je archiválie, archivní sbírka, archivní fond nebo jejich ucelená část uložena.

(2) Ministerstvo eviduje archivy, muzea, knihovny, galerie, památníky, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy, které vedou základní evidenci Národního archivního dědictví. Při vedení této evidence je ministerstvo oprávněno zjišťovat, zpracovávat a uchovávat tyto údaje:

- a) název a sídlo archivu, muzea, knihovny, galerie, památníku, pracoviště Akademie věd České republiky a vysoké školy,
- b) název, sídlo a identifikační číslo právnické osoby, která je zřizovatelem subjektu nebo zařízení uvedeného v písmenu a) nebo vůči němu plní funkci zřizovatele,
- c) jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu fyzické osoby, je-li zřizovatelem subjektu nebo zařízení uvedeného v písmenu a).

(3) Při vedení evidence podle tohoto zákona jsou ministerstvo, Národní archiv a státní oblastní archiv oprávněny zjišťovat, zpracovávat a uchovávat údaje o původcích, vlastnících a držitelích archiválií v rozsahu

- a) jména, příjmení, místa trvalého pobytu a data narození, jde-li o fyzickou osobu, nebo
- b) názvu, identifikačního čísla a sídla, jde-li o právnickou osobu.

§ 19

Prováděcí právní předpis stanoví

⁷⁾ Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.

⁸⁾ § 2 písm. a) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

⁹⁾ Například nařízení vlády č. 337/2002 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky.

¹⁰⁾ § 2 odst. 1 zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky.

- a) způsob vedení základní, druhotné a ústřední evidence,
- b) způsob předávání údajů ze základní evidence do druhotné evidence a ústřední evidence,
- c) způsob vedení evidence archiválií nebo archivních fondů nebo jejich ucelených částí prohlášených za archivní kulturní památky nebo za národní kulturní památky,
- d) postup a způsob vyřazování archiválií z evidencí.

Díl 2

Kategorizace archiválií

§ 20

(1) Při výběru se archiválie zařazují do I. nebo II. kategorie.

(2) Archiválie, které se zařazují do I. kategorie, jsou uvedeny v příloze č. 3 k tomuto zákonu. Ostatní archiválie jsou archiváliemi II. kategorie.

(3) Archiválie může být prohlášena za archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku.

(4) Zřizovatel archivu, v němž jsou uloženy archiválie I. kategorie, zajišťuje zhotovení

- a) kopií archiválií, které svými vlastnostmi a způsobem zpracování zaručují nejvyšší trvanlivost pro dlouhodobé uložení (dále jen „bezpečnostní kopie“),
- b) kopií archiválií určených k uživatelské práci.

(5) Způsob označování archiválií jednotlivými kategoriemi, ukládání jejich kopií a péče o kopie stanoví prováděcí právní předpis.

§ 21

Prohlášení za archivní kulturní památku

(1) Za archivní kulturní památku může být prohlášena archiválie, archivní sbírka, archivní fond nebo jejich ucelená část, která vzhledem k době vzniku, obsahu, formě, původci nebo vnějším znakům má význam pro dějiny obecné, národní nebo regionální, pro dějiny vědy, techniky nebo kultury nebo vzhledem k jedinečnosti nebo původnosti anebo k případné další výjimečné vlastnosti má mimořádný význam pro společnost; u souboru archiválií se přihlíží k jejich obsahové i věcné jednotě.

(2) Žádost o prohlášení archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části za archivní kulturní památku může podat

- a) archiv, kde jsou archiválie uloženy,

- b) archiv, který je vede v základní nebo druhotné evidenci,
- c) vlastník archiválie.

(3) Žádost o prohlášení archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části za archivní kulturní památku musí obsahovat

- a) název a časové určení vzniku archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části,
- b) evidenční údaje o archiválii, archivní sbírce, archivním fondu nebo jejich ucelené části,
- c) odůvodnění žádosti podle kritérií uvedených v odstavci 1,
- d) stav archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části a údaj o tom, zda k nim již byly pořízeny bezpečnostní kopie nebo kopie určené k uživatelské práci,
- e) označení archivu, je-li žádost podávána podle odstavce 2 písm. a) a b),
- f) jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a datum narození vlastníka archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části, je-li vlastníkem fyzická osoba,
- g) název, identifikační číslo a sídlo vlastníka archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části, je-li vlastníkem právnická osoba.

(4) O žádosti na prohlášení archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části za archivní kulturní památku rozhoduje podle kritérií uvedených v odstavci 1 ministerstvo.

(5) Vlastník archiválie, archivní sbírky, archivního fondu nebo jejich ucelené části, o nichž bylo zahájeno řízení o prohlášení za archivní kulturní památku, je ode dne zahájení řízení až do nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva povinen

- a) písemně předem oznámit ministerstvu každou zamýšlenou změnu jejich umístění nebo převod vlastnictví,
- b) písemně bez zbytečného odkladu oznámit ministerstvu přechod vlastnictví.

§ 22

Prohlášení za národní kulturní památku

Vláda může nařízením prohlásit archivní kulturní památku za národní kulturní památku.¹¹⁾

¹¹⁾ Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Díl 3

Ochrana archiválií, práva a povinnosti vlastníka
a držitele archiválie

§ 23

(1) Archiválie ve vlastnictví České republiky nebo právnických osob zřízených zákonem nelze převést na jinou osobu, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.¹²⁾

(2) Archiválie ve vlastnictví České republiky nebo právnických osob zřízených zákonem lze převést do zahraničí, jen stanoví-li tak vláda nařízením.

(3) Archiválie, které jsou ve vlastnictví České republiky nebo právnických osob zřízených zákonem, lze do užívání právnické nebo fyzické osobě přenechat pouze s předchozím souhlasem ministerstva. Tento souhlas ministerstvo udělí pouze tehdy, pokud jsou právnické nebo fyzické osoby schopny zabezpečit splnění podmínek stanovených tímto zákonem k ochraně archiválií a péči o ně.

(4) Archiválie ve vlastnictví veřejnoprávních původců a archiválie ve vlastnictví České republiky se vždy ukládají do veřejných archivů.

Práva a povinnosti vlastníka a držitele archiválie

§ 24

(1) Vlastník nebo držitel archiválie má právo na bezplatné poskytování informačních a poradenských služeb týkajících se péče o archiválie. Tyto služby poskytuje Národní archiv nebo státní oblastní archiv.

(2) Vlastník archiválie, který nemá archiválii uloženu ve veřejném archivu, a nejedná-li se o archiválii ve vlastnictví České republiky, právnické osoby zřízené zákonem nebo územního samosprávného celku, má v souvislosti s prohlášením dokumentu za archiválii nárok na poskytnutí paušálního státního příspěvku za prohlášení dokumentu za archiválii. Nárok musí vlastník archiválie uplatnit do 3 měsíců ode dne vybrání dokumentu za archiválii, jinak nárok zaniká. Nárok se uplatňuje písemně u ministerstva prostřednictvím státního oblastního archivu nebo Národního archivu, který archiválii vede v základní nebo druhotné evidenci.

(3) Výši státního příspěvku podle odstavce 2 stanoví prováděcí právní předpis s ohledem na náklady vlastníka archiválie na pořízení kopií archiválií, na možný ušlý zisk nebo náhradu mzdy a případné další vynaložené náklady v souvislosti s výběrem dokumentu za archiválii.

(4) Vlastník nebo držitel archiválie, s výjimkou

České republiky, právnických osob zřízených zákonem nebo územního samosprávného celku, který nemá archiválii uloženu ve veřejném archivu, má nárok na náhradu nezbytných nákladů, které mu vznikly při zákonem uložené péči o archiválie. Nárok musí vlastník nebo držitel archiválie uplatnit písemně u ministerstva prostřednictvím Národního archivu nebo státního oblastního archivu, který ji vede v základní nebo druhotné evidenci, ve lhůtě 6 měsíců ode dne, kdy k výdajům došlo, jinak nárok zaniká.

§ 25

(1) Vlastník nebo držitel archiválie je povinen

- a) řádně o archiválii pečovat; za tím účelem je povinen udržovat archiválii v dobrém stavu, chránit ji před poškozením, znehodnocením, zničením, ztrátou a odcizením a užívat archiválii pouze způsobem, který odpovídá jejímu stavu,
- b) neprodleně a předem oznámit Národnímu archivu nebo příslušnému státnímu oblastnímu archivu každý zamýšlený převod vlastnictví k archiválii nebo uzavření smlouvy o její úschově.

(2) Vlastník nebo držitel archiválie, která je uložena mimo archiv a kterou vede v základní evidenci Národního archivního dědictví příslušný archiv podle své působnosti, je povinen předávat těmto archivům na vyžádání údaje potřebné pro vedení této evidence.

§ 26

(1) Vlastník nebo držitel archiválie může odevzdat archiválii do úschovy na základě písemné smlouvy o úschově. Po dobu, po kterou je archiválie v úschově, přísluší schovateli práva a povinnosti vlastníka nebo držitele archiválie podle tohoto zákona namísto jejího vlastníka nebo držitele.

(2) Odevzdat archiválii do úschovy dalšímu schovateli může schovatel pouze s písemným souhlasem vlastníka nebo držitele archiválie. Ustanovení odstavce 1 zde platí obdobně.

§ 27

(1) Na žádost vlastníka nebo držitele archiválie, který není schopen zajistit její řádnou ochranu a odbornou péči o ni a nemá archiválii uloženu ve veřejném archivu, Národní archiv nebo příslušný státní oblastní archiv

- a) poskytne vlastníkově nebo držiteli archiválie bezplatnou odbornou pomoc, nebo
- b) uloží archiválii na dobu určitou do Národního archivu nebo státního oblastního archivu.

(2) Pokud Národní archiv nebo státní oblastní ar-

¹²⁾ Například zákon č. 403/1990 Sb., o zmírnění následků některých majetkových křivd, ve znění pozdějších předpisů.

chiv vyhoví žádosti vlastníka nebo držitele archiválie podle odstavce 1 písm. b) v plném rozsahu, správní rozhodnutí nevydává.

(3) Pominou-li důvody, pro které byla archiválie uložena v Národním archivu nebo ve státním oblastním archivu, Národní archiv nebo státní oblastní archiv uloženou archiválii vlastníkovu nebo držitelu na základě jeho žádosti neprodleně vydá.

§ 28

Převod archiválií

(1) V případě zamýšleného převodu vlastnictví archiválie je její vlastník povinen přednostně ji nabídnout ke koupi České republice, pokud nepůjde o převod

- a) mezi osobami blízkými, spoluvlastníky, církevními právníckými osobami téže církve nebo náboženské společnosti,
- b) do vlastnictví územního samosprávného celku,
- c) do vlastnictví právnícké osoby zřízené zákonem, nebo
- d) na státní podnik nebo na státní příspěvkovou organizaci.

(2) Písemnou nabídku podle odstavce 1 je vlastník archiválie povinen České republice učinit prostřednictvím Národního archivu nebo příslušného státního oblastního archivu.

(3) Vlastník je povinen strpět prohlídku archiválie pověřeným zaměstnancem Národního archivu nebo příslušného státního oblastního archivu za účelem zhotovení popisu či vyobrazení archiválie pro návrh kupní smlouvy. Prohlídka se musí uskutečnit do 30 dnů od podání nabídky. Pokud se prohlídka neučiní v této lhůtě z důvodů na straně vlastníka, prodlužuje se lhůta k předložení návrhu kupní smlouvy podle odstavce 4 o 30 dnů a běh lhůty pro provedení prohlídky počíná znovu.

(4) Uplatní-li Česká republika právo k přednostní koupi, předloží Národní archiv nebo příslušný státní oblastní archiv do 90 dnů ode dne doručení písemné nabídky vlastníku archiválie návrh kupní smlouvy. Návrh kupní smlouvy musí obsahovat popis nebo vyobrazení archiválie, navrhovanou cenu a lhůtu pro zaplacení. Tato lhůta nesmí být delší než 30 dnů ode dne uzavření kupní smlouvy, pokud vlastník archiválie ne navrhne lhůtu delší.

(5) Pokud Národní archiv nebo příslušný státní oblastní archiv ve stanovené lhůtě návrh kupní smlouvy vlastníkovu archiválie nepředloží, právo České republiky k přednostní koupi vůči tomuto vlastníkovu archiválie zaniká.

§ 29

Vývoz archiválií

(1) Vyvážet archiválie z území České republiky

lze pouze na základě povolení ministerstva vydaného na základě žádosti vlastníka nebo držitele archiválie.

(2) Povolení k vývozu archiválií z území České republiky může ministerstvo vydat jen na dobu určitou, a to pouze z důvodů jejich

- a) vystavování,
- b) konzervování,
- c) restaurování,
- d) vědeckého zkoumání.

(3) Vlastník nebo držitel archiválie je oprávněn vyvézt archiválii pouze za účelem stanoveným v povolení ministerstva. Vlastník archiválie je povinen dovést archiválii zpět na území České republiky ve lhůtě stanovené ministerstvem a nepoškozenou.

(4) Ministerstvo může v povolení uložit vlastníkovu nebo držitelu archiválie povinnost složit peněžitou záruku za dodržení podmínek podle odstavce 3. Peněžitá záruka připadne České republice, pokud vlastník archiválie nebo její držitel nedodrží podmínky stanovené v povolení.

(5) Ministerstvo povolení neudělí, jestliže by nebyly splněny podmínky péče o archiválii a podmínky její ochrany podle tohoto zákona nebo vývoz archiválie nedovoluje její stav.

(6) Archiválii, která je předmětem řízení o prohlášení za archivní kulturní památku nebo za národní kulturní památku, nelze do doby vydání rozhodnutí nebo nařízení vlády vyvézt z území České republiky.

(7) Archiválii prohlášenou za národní kulturní památku je možno vyvézt z území České republiky jen na dobu určitou a s předchozím souhlasem vlády, a to pouze z důvodu jejího vystavování nebo restaurování.

(8) Ministerstvo vede evidenci vydaných povolení k vývozu archiválií z území České republiky a kontroluje, zda archiválie byly ve stanovené lhůtě a nepoškozeny dovezeny zpět na území České republiky.

Ochrana archivních kulturních památek a národních kulturních památek

§ 30

(1) Po prohlášení archiválie za archivní kulturní památku pořídí vlastník nebo držitel do 90 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o prohlášení archiválie za archivní kulturní památku na vlastní náklady její bezpečnostní kopii.

(2) Archivní kulturní památky a národní kulturní památky se evidují v archivních sbírkách nebo v archivních fondech, jejichž součástí jsou; o jejich uložení se vede zvláštní plán jako součást bezpečnostní dokumentace objektu.

(3) Archivy, ve kterých jsou archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky uloženy, provádějí nejméně jedenkrát za rok prověrku jejich fyzického stavu. O výsledku prověrky podají do 30 dnů od jejího provedení písemnou zprávu ministerstvu; v případě ohrožení, poškození, znehodnocení, zničení, ztráty nebo odcizení archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky podává archiv zprávu ministerstvu neprodleně.

(4) U archivních kulturních památek a národních kulturních památek, které nejsou uloženy v archivech, příslušný archiv, který je vede v základní nebo druhotné evidenci, provádí nejméně jedenkrát za rok prověrku jejich fyzického stavu. O výsledku prověrky podá do 30 dnů od jejího provedení písemnou zprávu ministerstvu; v případě ohrožení, poškození, znehodnocení, zničení, ztráty nebo odcizení archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky podá zprávu ministerstvu neprodleně.

(5) Poškozené nebo ohrožené archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky musí být neprodleně konzervovány nebo restaurovány. Jejich konzervaci nebo restaurování je povinen zajistit vlastník nebo držitel, a to pouze na základě povolení ministerstva a způsobem, který ministerstvo určí.

§ 31

(1) Vlastník archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky, který nemá archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku uloženu ve veřejném archivu, a nejedná-li se o archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku ve vlastnictví České republiky, právnické osoby zřízené zákonem nebo územního samosprávného celku, má v souvislosti s prohlášením archiválie za archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku nárok na poskytnutí paušálního státního příspěvku za prohlášení archiválie za archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku. Nárok musí vlastník archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky uplatnit do 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o prohlášení archiválie za archivní kulturní památku nebo do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti nařízení vlády o prohlášení archivní kulturní památky za národní kulturní památku, jinak nárok zaniká. Nárok se uplatňuje písemně u ministerstva prostřednictvím státního oblastního archivu nebo Národního archivu podle toho, který z nich archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku vede v základní nebo druhotné evidenci.

(2) Výši státního příspěvku podle odstavce 1 stanoví prováděcí právní předpis s ohledem na náklady vlastníka archiválie na pořízení kopií archiválií, na možný ušlý zisk nebo náhradu mzdy a případné další vynaložené náklady v souvislosti s prohlášením archiválie za archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku.

(3) Vlastník nebo držitel archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky, s výjimkou České republiky, právnických osob zřízených zákonem nebo územního samosprávného celku, který nemá archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku uloženu ve veřejném archivu, má nárok na náhradu nezbytných nákladů, které mu vznikly při zákonem uložené péči o archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku. Nárok musí vlastník nebo držitel archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky uplatnit písemně u ministerstva prostřednictvím Národního archivu nebo státního oblastního archivu, který ji vede v základní nebo druhotné evidenci, ve lhůtě 6 měsíců ode dne, kdy k výdajům došlo, a musí předložit příslušné doklady, jinak nárok zaniká.

§ 32

(1) Na žádost vlastníka nebo držitele archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky, který není schopen zajistit její řádnou ochranu a odbornou péči o ni a nemá archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku uloženu ve veřejném archivu, ministerstvo

- a) poskytne jejímu vlastníkovu nebo držiteli bezplatnou odbornou pomoc, nebo
- b) uloží archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku na dobu určitou do Národního archivu nebo do státního oblastního archivu, nejdéle však na dobu 1 roku.

(2) Pokud ministerstvo vyhoví žádosti vlastníka nebo držitele archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky podle odstavce 1 písm. b) v plném rozsahu, správní rozhodnutí nevydává.

(3) Pokud vlastník nebo držitel archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky není schopen zajistit její řádnou ochranu a odbornou péči o ni a nemá archivní kulturní památku nebo národní kulturní památku uloženu ve veřejném archivu a hrozí její poškození nebo zničení, rozhodne ministerstvo na základě provedené kontroly o jejím uložení na dobu určitou do Národního archivu nebo státního oblastního archivu, nejdéle však na dobu 1 roku.

(4) Pokud vlastník nebo držitel archivní kulturní památky nebo národní kulturní památky nebude schopen ani po uplynutí 1 roku zajistit její řádnou ochranu, může o jejím dalším uložení ministerstvo rozhodnout opětovně, a to i z moci úřední. V případě rozhodnutí z moci úřední bude archivní kulturní památka nebo národní kulturní památka uložena do Národního archivu nebo do státního oblastního archivu.

(5) Pominou-li důvody, pro které byla archivní kulturní památka nebo národní kulturní památka uložena v Národním archivu nebo ve státním oblastním archivu, Národní archiv nebo státní oblastní archiv uloženou archivní kulturní památku nebo národní kul-

turní památku vlastníkovu nebo držitelu na základě jeho žádosti neprodleně vydá.

§ 33

Ustanovení § 23, § 24 odst. 1, § 25, 26, 28 a 29 se ve vztahu k archivní kulturní památce nebo národní kulturní památce použijí obdobně.

Díl 4

Nahlížení do archiválií, vystavování archiválií a pořizování výpisů, opisů a kopií

§ 34

(1) Do archiválií uložených v archivech lze nahlížet jen na základě žádosti a za dodržení podmínek stanovených tímto zákonem a badatelským řádem archivu.

(2) Badatelský řád vydá každý archiv na základě vzorového badatelského řádu vydaného ministerstvem. Badatelský řád je trvale zveřejněn na úřední desce archivu nebo na jiném veřejnosti přístupném místě v archivu a v informačních systémech s možností dálkového přístupu.

(3) V archivech se nahlíží do kopií archiválií určených k uživatelské práci. Do originálů archiválií lze nahlížet jen tehdy, nejsou-li vyhotoveny jejich kopie. Jestliže takové kopie byly vyhotoveny, lze originály archiválií předložit k nahlédnutí jen se souhlasem archivu, kde jsou archiválie uloženy, pokud to účel nahlédnutí vyžaduje.

(4) Do archiválií, které byly archivům svěřeny do úschovy na základě smlouvy o úschově, lze nahlížet za podmínek stanovených tímto zákonem a badatelským řádem a za podmínek uvedených ve smlouvě o úschově. Práva a zvláštní ujednání ve prospěch vlastníků archiválií zůstávají při nahlížení nedotčena.

(5) Národní kulturní památky v originále se mohou předkládat k nahlédnutí jen v archivech, kde jsou trvale uloženy, a to po předchozím povolení ministerstva; jinak se k nahlédnutí předkládají pouze jejich kopie.

§ 35

Pro účely ochrany archiválií jsou veřejné archivy oprávněny zpracovávat osobní údaje žadatelů o nahlížení v rozsahu

- a) jména, popřípadě jmen, a příjmení,
- b) místa trvalého pobytu fyzické osoby, místa dlouhodobého nebo trvalého pobytu cizinců,

- c) čísla občanského průkazu, cestovního pasu nebo jiného osobního dokladu,
- d) témat studia a jejich účelu, popřípadě i
- e) názvu a sídla právnické osoby, pro kterou žadatel o nahlížení téma zpracovává.

§ 36

Prováděcí právní předpis stanoví

- a) vzorový badatelský řád, kterým se upraví postup při předkládání archiválií, množství archiválií předkládaných badateli na 1 návštěvní den, režim chování v místě určeném k nahlížení včetně způsobu manipulace s archiváliemi, zásady používání reprodukční techniky a lhůty k zahájení nahlížení do archiválií a k pokračování v něm; tyto lhůty musí být nejméně třicetidenní,
- b) vzor badatelského listu, vzor žádosti o nahlížení a vzor dokladu o předložených a navrácených archiváliích.

§ 37

(1) K nahlížení v archivech jsou přístupné jen archiválie starší třiceti let, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Do archiválií vztahujících se k živící fyzické osobě, jejichž obsahem jsou citlivé osobní údaje,¹³⁾ lze nahlížet jen s předchozím souhlasem této osoby. Archiv vyrozumí dotčenou osobu o žádosti o nahlížení a požádá ji o souhlas.

(3) Za účelem vyrozumění dotčené osoby může archiv požádat příslušný správní úřad na úseku archivnictví a výkonu spisové služby o zjištění nezbytných údajů z informačního systému evidence obyvatel.

(4) Správní úřady na úseku archivnictví a výkonu spisové služby mohou na základě žádosti archivu podle odstavce 3 získávat a užívat z informačního systému evidence obyvatel¹⁴⁾ údaje o dotčené osobě, a to

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení,
- b) datum narození, místo trvalého pobytu nebo druh a adresa místa pobytu, jde-li o cizince,
- c) datum, místo a okres úmrtí, popřípadě datum úmrtí a stát, na jehož území k úmrtí došlo, jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky,
- d) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den úmrtí.

Takto zjištěné údaje poskytnou správní úřady na úseku archivnictví a výkonu spisové služby archivu, který o ně požádal.

(5) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na archi-

¹³⁾ § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴⁾ Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, ve znění pozdějších předpisů.

válíe vzniklé před 1. lednem 1990 z činnosti státních orgánů.

(6) Ustanovení odstavců 1 až 4 se nevztahují na archiválie vzniklé před 1. lednem 1990 z činnosti bývalé Státní bezpečnosti, jakož i společenských organizací a politických stran sdružených v Národní frontě, na archiválie, které již byly před podáním žádosti o nahlížení do nich veřejně přístupné, jakož ani na archiválie, které byly jako dokumenty veřejně přístupné před prohlášením za archiválie.¹⁵⁾

(7) Ustanovení odstavců 1 až 4 se nevztahují na archiválie, jejichž obsahem jsou statistické soubory dat, získané při demografických a statistických šetřeních, jestliže osobní údaje obsažené v těchto archiváliích lze před nahlížením anonymizovat. Archiv na základě žádosti v přiměřené době, s ohledem na úkoly archivu a s přihlédnutím k významu archiválií, provede jejich anonymizaci. Po anonymizaci osobních údajů obsažených ve vyžadovaných archiváliích oznámí archiv tuto skutečnost neprodleně žadateli, pokud si to předem písemně vymíní.

§ 38

(1) Nahlížení do archiválií uložených v archivu se odepře, jestliže

- a) fyzický stav archiválií nahlížení neumožňuje,
- b) stav zpracování archiválií nahlížení neumožňuje,
- c) fyzická osoba nedá souhlas k nahlížení do archiválií, jejichž obsahem jsou její citlivé osobní údaje,
- d) zvláštní právní předpis nahlížení do archiválií vylučuje nebo žadatel o nahlížení nesplňuje podmínky stanovené zvláštním právním předpisem.²⁾

(2) Pokud žádosti o nahlížení do archiválií archiv nevyhoví, rozhodne na základě podání badatele příslušný správní úřad na úseku archivnictví a výkonu spisové služby.

(3) Pokud bylo nahlížení do archiválií podle odstavce 1 písm. b) odepřeno, archiv na základě žádosti v přiměřené době, s ohledem na úkoly archivu a s při-

hlédnutím k významu archiválií, provede jejich archivní zpracování. Po archivním zpracování vyžadovaných archiválií archiv tuto skutečnost neprodleně oznámí žadateli, pokud si to žadatel předem písemně vymíní.

(4) Nahlížení do archiválií lze v případě uvedeném v odstavci 1 písm. b) výjimečně umožnit vědeckým badatelům a studentům na základě žádosti doložené písemným potvrzením pracoviště Akademie věd nebo vysoké školy o naléhavém časově limitovaném vědeckém nebo výukovém účelu nahlížení.

(5) Organizační složky státu, územní samosprávné celky, jakož i osoby, které jsou podle zvláštních právních předpisů¹⁶⁾ oprávněny nahlížet do dokumentů, jsou oprávněny nahlížet v archivech do archiválií, jejichž původcem je stát nebo územní samosprávný celek.

§ 39

(1) Archiválie lze vystavovat jen v případě, dovozuje-li to jejich stav, a za podmínek zaručujících jejich ochranu a péči podle tohoto zákona a ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu.¹⁷⁾

(2) Archiválie, které byly na základě smlouvy o úschově svěřeny archivům do úschovy, lze vystavovat jen za podmínek uvedených v odstavci 1 a za podmínek stanovených ve smlouvě o úschově.

(3) Archiválie ve vlastnictví České republiky, které jsou uloženy v archivech, lze vystavovat jen za podmínek stanovených v odstavci 1 a na základě smlouvy nebo zápisu¹⁸⁾ o výpůjčce. Příslušný archiv, popřípadě jeho zřizovatel, sjedná ve smlouvě nebo zápisu podmínky vystavení a výši pojistného podle zvláštního právního předpisu.¹⁹⁾ Součástí smlouvy nebo zápisu je soupis zapůjčovaných archiválií a protokol o jejich stavu.

(4) Národní kulturní památku lze vystavovat pouze na základě povolení ministerstva.

¹⁵⁾ Například zákon č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých činnostmi bývalé Státní bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů, § 95 odst. 2 a § 101 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 43 a § 58 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, § 65, § 70 odst. 3, § 87 odst. 2 a § 94 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁾ Například zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁾ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁾ § 19 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁾ § 70 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

§ 40

(1) Každý je oprávněn požádat archiv, kde jsou archiválie uloženy, o pořízení výpisu, opisu nebo kopie archiválií. Pořízením výpisu, opisu nebo kopie archiválie se rozumí i pořízení výpisu, opisu nebo kopie její části.

(2) Pořízení výpisu, opisu nebo kopie archiválií se odepře, jestliže jsou splněny podmínky pro odepření nahlížení do archiválií. To neplatí, lze-li výpis, opis nebo kopii archiválie pořídit i bez předchozího archivního zpracování archiválie.

(3) Pokud žádosti o pořízení výpisu, opisu nebo kopie archiválií archiv nevyhoví, rozhodne na základě podání badatele příslušný správní úřad na úseku archivnictví a výkonu spisové služby.

(4) Prováděcí právní předpis stanoví ceník služeb poskytovaných veřejnými archivy s ohledem na předpokládané možné náklady spojené s pořízením výpisu, opisu nebo kopie archiválií.

§ 41

Do archiválií uložených mimo archivy lze nahlížet, pořizovat jejich výpisy, opisy nebo kopie pouze se souhlasem vlastníka nebo držitele archiválie a za dodržení podmínek stanovených tímto zákonem a zvláštním právním předpisem.²⁰⁾¹⁷⁾

Díl 5

Soustava archivů a výkon veřejné správy na úseku archivnictví a výkonu spisové služby

§ 42

(1) Archivy se člení na

- a) veřejné archivy,
- b) soukromé archivy.

(2) Veřejnými archivy jsou

- a) Národní archiv,
- b) státní oblastní archivy,
- c) specializované archivy,
- d) bezpečnostní archivy,
- e) archivy územních samosprávních celků.

(3) Soukromými archivy jsou ostatní archivy zřizované fyzickými nebo právníckými osobami.

§ 43

Postavení správních úřadů na úseku archivnictví a výkonu spisové služby mají

- a) ministerstvo,

- b) Národní archiv a státní oblastní archivy,
- c) příslušná ministerstva a další ústřední správní úřady, Česká národní banka a zpravodajské služby České republiky,²⁰⁾ pokud si zřídily specializovaný nebo bezpečnostní archiv; obdobné postavení mají Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář Senátu a Kancelář prezidenta republiky.

§ 44

Působnost ministerstva

Ministerstvo na úseku archivnictví a výkonu spisové služby

- a) řídí výkon státní správy v oblasti archivnictví,
- b) zpracovává koncepci rozvoje archivnictví,
- c) přezkoumává rozhodnutí Národního archivu a státních oblastních archivů vydaná těmito archivy ve správním řízení,
- d) řídí odbornou činnost Národního archivu a státních oblastních archivů a ukládá jim odborné archivní úkoly; ostatní archivy v jejich činnosti metodicky usměrňuje a požaduje od nich, aby se podílely na celostátních tematických soupisech archiválií,
- e) zprošťuje povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 14 odst. 1 zaměstnance ministerstva, Národního archivu a státních oblastních archivů,
- f) rozhoduje o akreditaci archivů,
- g) rozhoduje o udělení výjimky podle § 82 odst. 1,
- h) zajišťuje ochranu a evidenci Národního archivu a státních oblastních archivů, rozhoduje o přehodnocení významu archiválií a o jejich vyřazení z Národního archivního dědictví,
- i) vyhlašuje inventuru archiválií podle tohoto zákona,
- j) organizuje celostátní tematické soupisy archiválií,
- k) zajišťuje mezinárodní spolupráci na úseku archivnictví a organizuje výzkum pramenů k českým dějinám v zahraničí,
- l) zastupuje Českou republiku v mezinárodních archivních orgánech a organizacích,
- m) vydává archivní publikace celostátního významu,
- n) rozhoduje o žádostech vlastníků archiválií o poskytování jednorázových příspěvků a náhrad nezbytných nákladů na péči o archiválie,
- o) vede evidenci archivů, muzeí, knihoven, galerií, památníků, vědeckých ústavů a vysokých škol, v nichž jsou uloženy archiválie,
- p) vede evidenci správních archivů,
- q) rozhoduje v dalších věcech na úseku archivnictví a výkonu spisové služby stanovených tímto záko-

²⁰⁾ Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

nem, pokud nejsou svěřeny Národnímu archivu nebo státním oblastním archivům.

Národní archiv

§ 45

(1) Národní archiv je správním úřadem a ústředním archivem státu, který je přímo řízený ministerstvem.

(2) Národní archiv je organizační složkou státu a účetní jednotkou; jeho rozpočet je součástí rozpočtové kapitoly ministerstva.

(3) V čele Národního archivu stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr vnitra. Vůči řediteli Národního archivu plní ministerstvo úlohu nadřízeného služebního orgánu podle zvláštního právního předpisu.²¹⁾

(4) Vnitřní organizaci Národního archivu a jeho řízení upraví organizační řád, který schvaluje ministr vnitra.

(5) Sídlem Národního archivu je Praha.

§ 46

(1) Národní archiv

- a) kontroluje výkon spisové služby u organizačních složek státu s celostátní působností, u jejich správních archivů, u jimi zřízených státních příspěvkových organizací a u právnických osob zřízených zákonem s celostátní působností, s výjimkou těch, které si zřídily specializované nebo bezpečnostní archivy,
- b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení a mimo skartační řízení u původců, u kterých kontroluje výkon spisové služby podle písmene a), a u původců uvedených v písmenu c), pokud vykonávají spisovou službu,
- c) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u vrcholných a obdobných orgánů politických stran, politických hnutí, občanských sdružení, odborových organizací, organizací zaměstnavatelů, profesních komor, církví a náboženských společností, nadací a nadačních fondů, obecně prospěšných společností a vybraných fyzických osob,
- d) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u dokumentů nabídnutých České republice darem nebo ke koupi a u dokumentů nalezených nebo u dokumentů vlastníků, kteří o to požádají,
- e) rozhoduje o námitkách proti protokolu (§ 10 odst. 3 a § 12 odst. 4) podaných původcem nebo vlastníkem dokumentu, u kterého provádí výběr

archiválií ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení, a o námitkách původce nebo vlastníka dokumentu proti protokolu Archivu hlavního města Prahy,

- f) rozhoduje o podání badatele, kterému nebylo umožněno nahlížení do archiválií nebo pořizování výpisů, opisů nebo kopií archiválií uložených v Národním archivu nebo v Archivu hlavního města Prahy,
- g) ukládá sankce podle tohoto zákona za správní delikty fyzickým a právnickým osobám, u nichž kontroluje výkon spisové služby a u nichž provádí výběr archiválií ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení, včetně těch, které zřídily specializované archivy, a hlavnímu městu Praze a organizačním složkám, příspěvkovým organizacím a jiným právnickým osobám jím založeným nebo zřízeným,
- h) vyhledává v uložených archiváliích dokumenty pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávních celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy a kopie a ověřuje je,
- i) umožňuje za podmínek stanovených v tomto zákoně nahlížet do uložených archiválií,
- j) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,
- k) provádí kontrolu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, které vede ve své evidenci a které nejsou uloženy v archivech,
- l) plní na úseku archivnictví úkoly vyplývající z mezinárodních smluv,
- m) ukládá sankce podle tohoto zákona za správní delikty fyzickým a právnickým osobám, u nichž tuto působnost nevykonává Národní archiv,
- n) vykonává další pravomoci stanovené tímto nebo jiným zákonem.

(2) Národní archiv na úseku archivní péče

- a) pečuje o archiválie převzaté od původců uvedených v odstavci 1 písm. a) a c) a dále o archiválie vzniklé z činnosti vrcholných orgánů českého státu, Československé republiky, Československé socialistické republiky, České a Slovenské Federativní Republiky, České socialistické republiky, České republiky, jakož i státních a samosprávních orgánů a organizací pro zemi Českou v minulosti, ústředních orgánů okupační správy v letech 1939 až 1945 a vlády Československé republiky v exilu v letech 1939 až 1945 a o archiválie vzniklé z činnosti centrálních úřadů habsburské monarchie a umožňuje nahlížení do nich,

²¹⁾ Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- b) přijímá za Českou republiku nabídky ke koupi, k darování a úschově archiválií a uzavírá za Českou republiku příslušné smlouvy,
- c) poskytuje vlastníkům archiválií bezplatné odborné, informační a poradenské služby,
- d) provádí prověrku fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, pokud jsou u něj uloženy,
- e) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,
- f) spolupracuje s ostatními archivy a rozvíjí styky s vědeckými, kulturními, školskými a dalšími institucemi za účelem výměny zkušeností v odborných otázkách, ve vědeckém bádání a kulturně výchovném, hospodářském a vlastivědném využívání archiválií,
- g) provádí vědeckou a výzkumnou činnost v oblasti archivnictví, pomocných věd historických a příbuzných vědních oborů,
- h) plní úkoly ústředního vědeckovýzkumného pracoviště na úseku preventivní péče o archiválie, konzervace a restaurování archiválií, uchovávání a zpřístupňování nových forem nosičů informací včetně dokumentů v digitální podobě; v této oblasti vykonává funkci odborného metodického a školicího centra,
- i) zřizuje specializovanou knihovnu pro obor archivnictví a výkonu spisové služby,
- j) vykonává vydavatelskou a publikační činnost v oboru archivnictví a výkonu spisové služby, dějin správy, pomocných věd historických a historie,
- k) provádí konzervaci a restaurování archiválií,
- l) plní další odborné archivní úkoly uložené tímto zákonem.

Státní oblastní archivy

§ 47

(1) Státními oblastními archivy jsou

- a) Státní oblastní archiv v Praze,
- b) Státní oblastní archiv v Třeboni,
- c) Státní oblastní archiv v Plzni,
- d) Státní oblastní archiv v Litoměřicích,
- e) Státní oblastní archiv v Zámrsku,
- f) Moravský zemský archiv v Brně,
- g) Zemský archiv v Opavě.

(2) Státní oblastní archivy jsou správními úřady, které jsou přímo řízeny ministerstvem.

(3) Státní oblastní archivy jsou organizačními složkami státu a účetními jednotkami; jejich rozpočty jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva.

(4) V čele státního oblastního archivu stojí ředitel,

kterého jmenuje a odvolává ministr vnitra. Vůči řediteli státního oblastního archivu plní ministerstvo úlohu nadřízeného služebního orgánu podle zvláštního právního předpisu.²¹⁾

(5) Sídlem státních oblastních archivů jsou obce, podle nichž jsou státní oblastní archivy pojmenovány.

(6) Vnitřní organizační jednotkou státních oblastních archivů jsou státní okresní archivy, které jsou uvedeny v příloze č. 4 k tomuto zákonu. Další podrobnosti vnitřní organizace státních oblastních archivů a jejich řízení upraví organizační řády, které schvaluje ministr vnitra.

§ 48

(1) Správní obvody státních oblastních archivů jsou vymezeny územím krajů, a to pro

- a) Státní oblastní archiv v Praze územím krajů Středočeského a hlavního města Prahy,
- b) Státní oblastní archiv v Třeboni územím kraje Jihočeského,
- c) Státní oblastní archiv v Plzni územím krajů Karlovarského a Plzeňského,
- d) Státní oblastní archiv v Litoměřicích územím krajů Libereckého a Ústeckého,
- e) Státní oblastní archiv v Zámrsku územím krajů Královéhradeckého a Pardubického,
- f) Moravský zemský archiv v Brně územím krajů Jihomoravského, Vysočina a Zlínského,
- g) Zemský archiv v Opavě územím krajů Moravskoslezského a Olomouckého.

(2) Územím kraje se pro účely stanovení územní působnosti státních oblastních archivů rozumí jeho území ke dni 1. ledna 2000.

(3) Určení místní příslušnosti státního oblastního archivu se řídí

- a) místem trvalého pobytu, je-li původcem, vlastníkem nebo držitelem archiválie fyzická osoba, která není podnikatelem,
- b) místem podnikání, je-li původcem, vlastníkem nebo držitelem archiválie fyzická osoba, která je podnikatelem,
- c) sídlem původce, je-li původcem, vlastníkem nebo držitelem archiválie právnická osoba.

§ 49

(1) Státní oblastní archiv

- a) kontroluje výkon spisové služby u organizačních složek státu s působností na území kraje, okresu nebo obcí, u jejich správních archivů a jimi zřízených státních příspěvkových organizací, s výjimkou těch, které si zřídily specializované archivy,
- b) kontroluje výkon spisové služby u orgánů územ-

- ních samosprávných celků, organizačních složek, příspěvkových organizací a jiných právnických osob založených nebo zřízených územními samosprávnými celky, s výjimkou orgánů hlavního města Prahy, města Brna, města Ostravy, města Plzně a města Ústí nad Labem a organizačních složek, příspěvkových organizací a právnických osob jimi založených nebo zřízených,
- c) kontroluje výkon spisové služby u státních podniků, vysokých škol, škol a právnických osob zřízených zákonem, s výjimkou těch, u kterých tuto působnost vykonává Národní archiv, a těch, které si zřídily specializované archivy,
 - d) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení a mimo skartační řízení u všech původců uvedených v písmenech a) až c) a u původců uvedených v písmenu e), pokud vykonávají spisovou službu,
 - e) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u zřizovatelů soukromých archivů, u podnikatelů zapsaných v obchodním rejstříku, jakož i u politických stran, politických hnutí, občanských sdružení, odborových organizací, organizací zaměstnavatelů, profesních komor, církví a náboženských společností, nadací a nadačních fondů a obecně prospěšných společností, s výjimkou jejich vrcholných orgánů, a u škol a vysokých škol a u vybraných fyzických osob,
 - f) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u dokumentů nabídnutých České republice darem nebo ke koupi a u dokumentů nalezených nebo u dokumentů vlastníků, kteří o to požádají,
 - g) zprošťuje povinnosti zachovávat mlčenlivost u zaměstnanců (§ 14 odst. 1) nebo zřizovatelů archivů (§ 14 odst. 2), s výjimkou zaměstnanců specializovaných nebo bezpečnostních archivů zřízených ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady, Kanceláří Poslanecké sněmovny, Kanceláří Senátu, Kanceláří prezidenta republiky, Českou národní bankou nebo zpravodajskými službami České republiky,
 - h) rozhoduje o námitkách proti protokolu (§ 10 odst. 3 a § 12 odst. 4) podaných původcem nebo vlastníkem dokumentu, u kterého provádí výběr archiválií ve skartačním řízení nebo mimo skartační řízení, a o námitkách původce nebo vlastníka dokumentu proti protokolu Archivu města Brna, Archivu města Ostravy, Archivu města Plzně a Archivu města Ústí nad Labem,
 - i) rozhoduje o uložení ohrožených archiválií,
 - j) rozhoduje o podání badatele, kterému nebylo umožněno nahlížení do archiválií nebo pořizování výpisů, opisů nebo kopií archiválií u něj uložených,
 - k) rozhoduje o podání badatele, kterému nebylo umožněno nahlížení do archiválií nebo pořizování výpisů, opisů nebo kopií archiválií uložených ve specializovaných archivech, s výjimkou specializovaných archivů a bezpečnostních archivů zřízených ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady, Kanceláří Poslanecké sněmovny, Kanceláří Senátu, Kanceláří prezidenta republiky, Českou národní bankou a zpravodajskými službami České republiky,
 - l) rozhoduje o podání badatele, kterému nebylo umožněno nahlížení do archiválií nebo pořizování výpisů, opisů nebo kopií archiválií v archivech územních samosprávných celků, s výjimkou Archivu hlavního města Prahy, a v soukromých archivech,
 - m) ukládá sankce podle tohoto zákona za správní delikty fyzickým a právnickým osobám, u nichž tuto působnost nevykonává Národní archiv,
 - n) umožňuje za podmínek stanovených v tomto zákoně nahlížet do uložených archiválií,
 - o) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,
 - p) provádí kontrolu archivních kulturních památek, které vede ve své evidenci a které nejsou uloženy v archivech,
 - q) plní na úseku archivnictví úkoly vyplývající z mezinárodních smluv,
 - r) vyjadřuje se k žádosti o koncesi podle zvláštního právního předpisu,²²⁾
 - s) vykonává další pravomoci stanovené tímto nebo jiným zákonem.
- (2) Státní oblastní archiv v oblasti archivní péče
- a) pečuje o archiválie převzaté od původců uvedených v odstavci 1 písm. a) až c) a e); o archiválie právnických osob zapsaných v obchodním rejstříku pečuje tehdy, jestliže tito původci zanikli bez právního nástupce,
 - b) přijímá za Českou republiku nabídky ke koupi, k darování a úschově archiválií a uzavírá za Českou republiku příslušné smlouvy,
 - c) poskytuje vlastníkům archiválií bezplatné odborné informační a poradenské služby,
 - d) plní úkoly oblastního a okresního vědeckovýzkumného pracoviště na úseku archivnictví, pomocných věd historických a regionální historie, přičemž spolupracuje s ostatními archivy a rozvíjí styky s vědeckými, kulturními, školskými a dalšími institucemi za účelem výměny zkušeností v odborných otázkách, ve vědeckém bádání a kul-

²²⁾ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

turně výchovném, hospodářském a vlastivědném využívání archiválií,

- e) vyhledává v uložených archiváliích dokumenty pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy a kopie,
- f) zřizuje specializované knihovny pro obor archivnictví, spisové služby a regionální historie,
- g) vykonává vydavatelskou a publikační činnost v oboru archivnictví a spisové služby, dějin správy, pomocných věd historických a historie,
- h) provádí prověrku fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, pokud jsou u něj uloženy,
- i) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,
- j) provádí konzervaci a restaurování archiválií,
- k) plní další odborné archivní úkoly uložené tímto zákonem.

Další správní úřady na úseku archivnictví a výkonu spisové služby

§ 50

Príslušná ministerstva, další ústřední správní úřady, Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář Senátu, Kancelář prezidenta republiky, Česká národní banka a zpravodajské služby České republiky, které si zřídily specializované nebo bezpečnostní archivy,

- a) jejich prostřednictvím dohlíží na výkon spisové služby u útvarů v jejich řídicí působnosti, u jimi zřízených organizačních složek a státních příspěvkových organizací a dohlíží na činnost svých správních archivů,
- b) rozhodují o námitkách původce nebo vlastníka dokumentu proti protokolu (§ 10 odst. 3 a § 12 odst. 4) specializovaného nebo bezpečnostního archivu, u kterých vykonávají funkci zřizovatele,
- c) rozhodují o podání badatele, kterému nebylo umožněno nahlížení do archiválií nebo pořizování výpisů, opisů nebo kopií archiválií uložených ve specializovaných nebo bezpečnostních archivech, u kterých vykonávají funkci zřizovatele,
- d) zprošťují povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 14 odst. 1 u zaměstnanců zařazených ve specializovaných nebo bezpečnostních archivech, u kterých vykonávají funkci zřizovatele,
- e) plní další úkoly na úseku výkonu spisové služby uložené tímto zákonem.

Specializované archivy

§ 51

- (1) Organizační složky státu, státní příspěvkové

organizace, státní podniky, vysoké školy, školy a právnické osoby zřízené zákonem mohou zřizovat specializované archivy.

(2) Ve specializovaném archivu se ukládají archiválie vzniklé z činnosti jeho zřizovatele nebo z činnosti jeho právních předchůdců a archiválie získané darem nebo koupí.

(3) Specializovaný archiv může působit jako archiv, pokud mu byla udělena akreditace.

§ 52

Specializovaný archiv

- a) dohlíží na výkon spisové služby u svého zřizovatele a jím zřízených organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací, dohlíží na činnost správního archivu svého zřizovatele, pokud ho má zřízen,
- b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení u původců, u nichž dohlíží na výkon spisové služby,
- c) provádí výběr archiválií mimo skartační řízení u původců uvedených pod písmenem a) a z dokumentů nabídnutých zřizovateli darem nebo ke koupi a u dokumentů vlastníků, kteří o to požádají,
- d) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,
- e) vyhledává archiválie pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy a kopie,
- f) umožňuje za podmínek stanovených v tomto zákoně nahlížet do archiválií uložených v těchto archivech,
- g) pečuje o archiválie převzaté od původců uvedených v písmenech a) a c),
- h) pečuje o archiválie u něj uložené ke dni jeho akreditace, nerozhodne-li ministerstvo v rozhodnutí o akreditaci jinak,
- i) předkládá Národnímu archivu nebo příslušnému státnímu oblastnímu archivu ke kontrole protokoly,
- j) provádí vědeckou, výzkumnou, vydavatelskou a publikační činnost v oblasti archivnictví, pomocných věd historických a vědních oborů souvisejících s obsahem uložených archivních fondů a sbírek,
- k) zřizuje specializovanou knihovnu v rozsahu nezbytném pro plnění stanovených odborných a vědeckých úkolů,
- l) provádí prověrku fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, pokud jsou u něj uloženy,

- m) podílí se na sestavování celostátních tematických soupisů archiválií organizovaných ministerstvem,
- n) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,
- o) plní další odborné archivní úkoly uložené mu zřizovatelem.

Bezpečnostní archivy

§ 53

(1) Ministerstvo, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zahraničních věcí, Národní bezpečnostní úřad a zpravodajské služby České republiky mohou zřizovat bezpečnostní archivy.

(2) Nezřídí-li správní úřad uvedený v odstavci 1 specializovaný archiv, pak bezpečnostní archiv

- a) plní úkoly specializovaného archivu, s výjimkou úkolu podle § 52 písm. i),
- b) provádí výběr archiválií ve skartačním řízení i u dokumentů, u nichž dosud nebyl zrušen stupeň utajení,
- c) vede v základní evidenci Národního archivního dědictví všechny archiválie; do ústřední evidence Národního archivního dědictví předává pouze údaje o archiváliích, u nichž byl stupeň utajení zrušen.

(3) Pokud správní úřad uvedený v odstavci 1 má zřízen specializovaný i bezpečnostní archiv, plní bezpečnostní archiv úkoly podle § 52 pouze u dokumentů a archiválií obsahujících utajované skutečnosti.

(4) V případech zrušení stupně utajení u archiválií uložených v bezpečnostních archivech převede bezpečnostní archiv, s výjimkou bezpečnostních archivů zřízených zpravodajskými službami České republiky, tyto archiválie do specializovaného archivu příslušného úřadu, pokud je zřízen, jinak do Národního archivu. Zpravodajské služby České republiky mohou odepřít nahlížení do archiválií a poskytování kopií, opisů a výpisů z nich, u nichž byl zrušen stupeň utajení, pokud obsahují informace i nadále důležité pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky. O podání badatele proti odepření nahlížení do archiválií nebo poskytování kopií, opisů a výpisů z nich podle věty druhé rozhodne ředitel příslušné zpravodajské služby České republiky.

(5) Nahlížení do archiválií obsahujících utajované skutečnosti, jejich předkládání a poskytování kopií, opisů a výpisů z nich se řídí zvláštním právním předpisem.²⁾

Archivy územních samosprávných celků

§ 54

(1) Územní samosprávné celky mohou zřizovat archivy územních samosprávných celků.

(2) Územní samosprávné celky, které zřídily archivy územních samosprávných celků, zajišťují jejich prostřednictvím odborné archivní činnosti v působnosti územních samosprávných celků a plnění dalších úkolů v oblasti archivnictví a výkonu spisové služby stanovených tímto zákonem (§ 55 odst. 1).

(3) Archiv územního samosprávného celku může působit jako archiv, pokud mu byla udělena akreditace.

§ 55

(1) Archiv územního samosprávného celku, pokud dále není stanoveno jinak,

- a) dohlíží na výkon spisové služby u svého zřizovatele a jím zřízených organizačních složek, příspěvkových organizací a právnických osob,
- b) umožňuje za podmínek stanovených v tomto zákoně nahlížet do archiválií u něj uložených,
- c) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,
- d) vyhledává archiválie pro potřeby správních úřadů a ostatních organizačních složek státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob, pořizuje z nich výpisy, opisy a kopie,
- e) předkládá příslušnému státnímu oblastnímu archivu ke schválení skartační návrhy,
- f) pečuje o archiválie vzniklé z činnosti původců uvedených v písmenu a),
- g) provádí prověrku fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, pokud jsou u něj uloženy,
- h) podílí se na sestavování celostátních tematických soupisů archiválií organizovaných ministerstvem,
- i) provádí konzervaci a restaurování archiválií,
- j) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem,
- k) provádí vědeckou, výzkumnou a vydavatelskou činnost v oblasti archivnictví, pomocných věd historických, dějin správy, regionálních dějin, dějin měst a obcí, historické vlastivědy a příbuzných oborů,
- l) zřizuje specializovanou knihovnu v rozsahu nezbytném pro plnění stanovených odborných a vědeckých úkolů,
- m) plní další odborné archivní úkoly na úseku archivnictví a výkonu spisové služby, určené zřizovatelem.

(2) Akreditací archivu územního samosprávného celku vzniká jeho zřizovateli nárok na poskytnutí bezplatné odborné pomoci ze strany Národního archivu nebo příslušného státního oblastního archivu.

Soukromé archivy**§ 56**

(1) Soukromý archiv může zřídit fyzická nebo právnická osoba, která nezřizuje archiv podle předchozích ustanovení tohoto zákona.

(2) Soukromý archiv může působit jako archiv, pokud mu byla udělena akreditace.

(3) Akreditací soukromého archivu vzniká jeho zřizovateli nárok na poskytnutí bezplatné odborné pomoci ze strany Národního archivu nebo příslušného státního oblastního archivu.

(4) Zřizovatel soukromého archivu, který byl akreditován, má nárok na poskytnutí jednorázového ročního státního příspěvku na provoz soukromého archivu. Jeho výši s ohledem na možné náklady na provoz soukromého archivu, péči o archiválie v něm uložené a jejich ochranu stanoví prováděcí právní předpis.

(5) Žádost o poskytnutí jednorázového ročního státního příspěvku na provoz soukromého archivu zřizovatel archivu poprvé uplatní do 6 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o akreditaci soukromého archivu. V dalších letech je zřizovatel povinen uplatnit žádost o tento příspěvek vždy do 30. dubna předchozího kalendářního roku. Žádost se předkládá ministerstvu. Není-li žádost uplatněna ve stanovené lhůtě, nárok na poskytnutí příspěvku v příslušném kalendářním roce zaniká.

§ 57**Soukromý archiv**

- a) vede příslušnou evidenci archiválií podle tohoto zákona,
- b) umožňuje za podmínek stanovených v tomto zákoně nahlížet do uložených archiválií,
- c) předkládá Národnímu archivu nebo příslušnému státnímu oblastnímu archivu ke schválení skartační návrhy,
- d) pečuje o archiválie svého zřizovatele a jeho právních předchůdců, pokud tak stanoví příslušný archiv při jejich výběru,
- e) pečuje o archiválie jiných právnických nebo fyzických osob, které si je v soukromém archivu uložily na základě smlouvy o úschově,
- f) provádí prověrku fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek, pokud jsou u něj uloženy,
- g) podílí se na sestavování celostátních tematických soupisů archiválií organizovaných ministerstvem,

- h) provádí inventuru archiválií vyhlášenou ministerstvem.

Díl 6**Akreditace archivů a povinnosti zřizovatelů archivů****§ 58****Akreditace archivů**

- (1) Žádost o akreditaci archivu musí obsahovat
- a) jméno, příjmení, místo trvalého pobytu a datum narození, je-li zřizovatelem fyzická osoba,
 - b) název, identifikační číslo a sídlo, je-li zřizovatelem právnická osoba,
 - c) název a sídlo archivu,
 - d) postavení archivu v organizační struktuře, je-li zřizovatelem právnická osoba,
 - e) účel zřízení archivu,
 - f) podklady pro rozhodnutí, zda archiv splňuje podmínky stanovené v § 61,
 - g) kopie evidenčních listů Národního archivního dědictví s údaji o archiváliích, o něž bude archiv pečovat.

(2) Ministerstvo akreditaci archivu neudělí, jestliže archiv nesplňuje podmínky stanovené v § 61.

(3) Platnost akreditace archivu je vůči právnímu nástupci zřizovatele zachována pouze v případě archivů územních samosprávných celků, dojde-li ke sloučení obcí nebo k připojení obce podle zvláštního právního předpisu.²³⁾

(4) Zemře-li fyzická osoba, která je zřizovatelem akreditovaného soukromého archivu nebo na kterou přešla akreditace podle tohoto zákona (dále jen „zřizovatel“), mohou v provozování archivu pokračovat až do skončení řízení o projednávání dědictví

- a) dědicové ze zákona, pokud není dědiců ze závěti,
- b) dědicové ze závěti a pozůstalý manžel, i když není dědicem, je-li spoluvlastníkem majetku používaného k provozování archivu,
- c) pozůstalý manžel splňující podmínku uvedenou v písmenu b), pokud v provozování archivu nepokračují dědicové,
- d) správce dědictví, pokud byl pro zachování provozování archivu ustanoven orgánem projednávajícím dědictví.

Pokud osoby uvedené v písmenech a) až c) hodlají pokračovat v provozování archivu, jsou povinny oznámit tuto skutečnost ministerstvu písemně ve lhůtě 3 měsíců ode dne úmrtí zřizovatele. Správce dědictví

²³⁾ Například § 24 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 11 odst. 4 a § 12 zákona č. 131/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

je povinen oznámit pokračování v provozování archivu ministerstvu písemně ve lhůtě 1 měsíce ode dne, kdy byl do této funkce ustanoven. Po skončení řízení o dědictví mohou osoby uvedené v písmenech a) až c) pokračovat v provozování archivu, jen jsou-li nadále splněny všechny podmínky pro provozování archivu.

(5) Zřizovatel archivu je povinen bez zbytečného odkladu oznámit ministerstvu všechny změny skutečností, které byly uvedeny v žádosti o akreditaci archivu, zejména změny ve splňování podmínek stanovených v § 61.

(6) Do 3 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení akreditace vydá zřizovatel archivu badatelský řád.

§ 59

Odnětí akreditace

(1) Zjistí-li ministerstvo, že zřizovatel archivu nedodržuje podmínky, za nichž byla akreditace udělena, uloží mu povinnost zjištěné nedostatky odstranit a stanoví lhůtu, v níž musí být odstraněny. Tato lhůta nesmí být delší než 1 rok.

(2) Postupem podle odstavce 1 nejsou dotčena ustanovení § 27 odst. 3 a § 32 odst. 3 až 5.

(3) Jestliže zřizovatel ve stanovené lhůtě nesplní povinnosti uložené podle odstavce 1, ministerstvo akreditaci odejme.

(4) Ministerstvo může akreditaci odejmout, pokud zřizovatel archivu opakovaně neplní jiné povinnosti než uvedené v odstavci 1, uložené mu rozhodnutím správního úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby podle tohoto zákona.

(5) Akreditaci ministerstvo odejme, požádá-li o to zřizovatel archivu. V tomto případě ministerstvo správní rozhodnutí nevydává.

(6) V případě odnětí akreditace ministerstvo rozhodne, kde bude archiválie uložena. Dojde-li k odejmutí akreditace podle odstavce 3 nebo 4, ministerstvo rozhodne, kde bude archiválie na náklady vlastníka archiválie uložena.

§ 60

Zánik akreditace

(1) V případě zániku nebo zrušení právnické osoby, která je zřizovatelem archivu, akreditace zaniká a nepřechází na právního nástupce.

(2) V případě úmrtí fyzické osoby, která je zřizovatelem archivu, akreditace zaniká, pokud se nepostupovalo podle § 58 odst. 4.

§ 61

(1) Národní archiv, státní oblastní archivy, zřizo-

vatelé ostatních veřejných archivů a zřizovatelé soukromých archivů jsou povinni zajistit, že budou splňovány stavebně-technické, prostorové, bezpečnostní, materiální, finanční a personální podmínky pro péči o archiválie a jejich ochranu.

(2) V rámci splňování stavebně-technických podmínek podle odstavce 1 musí být zajištěno, aby

- a) budova archivu nebyla umístěna v oblastech ohrožených záplavami a ve startovacích a přistávacích koridorech letišť,
- b) budova archivu byla situována mimo oblasti plynového a prašného znečištění,
- c) v prostorech pro umístění archiválií nevedly vodovodní, teplovodní, parovodní a plynová potrubí a dešťová a splašková kanalizace,
- d) prostory pro umístění archiválií byly umístěny nad hladinou spodní vody, bylo zajištěno přirozené nebo umělé větrání k udržování stanovené teploty a relativní vlhkosti vzduchu a prostory byly opatřeny přístroji k měření těchto hodnot,
- e) prostory k uložení archiválií s magnetickým záznamem byly chráněny před účinky elektromagnetického pole.

(3) V rámci splňování prostorových podmínek podle odstavce 1 musí být zajištěno, aby

- a) prostory archivu byly rozděleny na prostory s přístupem veřejnosti a prostory bez přístupu veřejnosti, přičemž komunikační trasy obou oddělených částí se neprotínaly,
- b) v prostorách bez přístupu veřejnosti byla zřízena místnost pro příjem a zpracování archiválií, místnost pro uložení archiválií, místnost pro очистu, dezinfekci, konzervaci, restaurování a reprografické zpracování archiválií a místnost pro archiválie rezervované ke studiu,
- c) v prostorách s přístupem veřejnosti byla zřízena místnost určená k nahlížení do archiválií (dále jen „badatelská“),
- d) uložení archiválií v místnostech pro uložení archiválií bylo zaznamenáno v plánu uložení archiválií a tento plán byl po každé změně v umístění uložených archiválií neprodleně aktualizován.

(4) V rámci splňování bezpečnostních podmínek podle odstavce 1 musí být zajištěno, aby

- a) budovy archivů měly zpracovánu bezpečnostní dokumentaci, jejíž součástí musí být opatření proti vniknutí nepovolaných osob do archivních prostor, proti krádeži archiválií a proti teroristickým útokům; u specializovaných archivů a bezpečnostních archivů též opatření zajišťující objektovou bezpečnost,
- b) budovy archivů měly zpracovánu požární dokumentaci, byly vybaveny elektronickou požární signalizací a ručními hasicími přístroji a aby v pro-

storách pro uložení archiválií byly pouze práškové hasicí přístroje,

- c) mechanická a elektronická zabezpečovací zařízení umístovaná na okna a dveře byla na plášti budovy do výše druhého nadzemního podlaží nebo vyššího podlaží, do něhož by bylo možno vniknout z vodorovných prvků konstrukce budovy, a uvnitř budovy na všech místech, kde se stýkají prostory veřejnosti přístupné a veřejnosti nepřístupné,
- d) archivní prostory bez přístupu veřejnosti byly zajištěny ochranným mechanickým a elektronickým zabezpečovacím zařízením proti přístupu nepovolaných osob a proti násilnému vniknutí,
- e) klíče od všech vstupů do archivních prostor byly uloženy u pověřeného zaměstnance archivu, který je povinen vést evidenci jejich výdeje a vracení, a aby v případech, kdy je vstup do archivních prostor ovládan elektronicky, byla stanovena přístupová práva jednotlivých zaměstnanců archivu,
- f) archivní prostory, v nichž jsou uloženy národní kulturní památky, byly nepřetržitě střeženy.

(5) V rámci splňování materiálních podmínek podle odstavce 1 musí být zajištěno, aby

- a) archiv byl vybaven zařízením pro pořizování kopií archiválií, a pokud spravuje mikrografické záznamy, též čtecími přístroji na mikrofilmy,
- b) archivní prostory, v nichž jsou uloženy archiválie, byly vybaveny regály pro uložení archiválií, a je-li toho třeba, i speciálními ukládacími prostředky pro uložení map, plánů, technické dokumentace a archiválií velkých formátů, filmových a fotografických záznamů, zvukových a audiovizuálních archiválií a archiválií v digitální podobě,
- c) vybavení badatelny umožňovalo použití přenosných prostředků výpočetní techniky.

(6) Splňováním finančních podmínek podle odstavce 1 se rozumí zajištění povinných minimálních průměrných ročních nákladů v rozpočtu zřizovatele na provoz archivu vypočtených jako součin částky průměrných nákladů na 1 běžný metr archiválií a celkového množství uložených archiválií, počítaného v běžných metrech.

(7) V rámci splňování personálních podmínek podle odstavce 1 musí být zajištěno, aby

- a) vedoucí pracovní místa v archivu byla obsazena zaměstnanci s vysokoškolským vzděláním archivního nebo historického směru nebo v příslušném speciálním oboru,
- b) připadl nejméně 1 zaměstnanec na správu 2000 běžných metrů archiválií písemného charakteru,
- c) byl dostatečný počet zaměstnanců v badatelně tak, aby 1 zaměstnanec připadl na 10 badatelů denně.

(8) Údaje o archivních prostorách včetně sta-

vebně-technické dokumentace a statických výpočtů jsou zřizovatelé archivů povinni vést v souladu se skutečným stavem. Výsledky měření teploty a relativní vlhkosti vzduchu zachycující výkyvy sledovaných údajů mimo povolenou toleranci se uchovávají po dobu nejméně 10 let.

(9) Nosnost podlah v prostorách pro uložení archiválií, teploty a relativní vlhkost vzduchu v prostorách pro uložení archiválií a výši průměrných ročních nákladů na 1 běžný metr archiválií stanoví prováděcí právní předpis.

§ 62

Výroční zprávy o činnosti archivů

(1) Národní archiv, státní oblastní archivy, bezpečnostní archivy, specializované archivy organizačních složek státu a specializované archivy právnických osob zřízených zákonem jsou povinny zpracovat výroční zprávy o své činnosti a do konce měsíce února následujícího kalendářního roku je předat ministerstvu a zveřejnit je v informačních systémech s možností dálkového přístupu. Ve stejné lhůtě jsou povinny zpracovat výroční zprávy o své činnosti a předat je Národnímu archivu nebo příslušnému státnímu podnikmu archivu i specializované archivy státních podniků a státních příspěvkových organizací, archivy územních samosprávných celků a soukromé archivy.

(2) Současně s výročními zprávami o činnosti předávají archivy uvedené v odstavci 1 i údaje ze základní a druhotné evidence archiválií.

(3) Výroční zpráva o činnosti archivu obsahuje údaje o

- a) personálních podmínkách archivu,
- b) celkovém množství uložených archiválií,
- c) výběru, zpracování a využívání archiválií,
- d) stavu archiválií,
- e) konzervaci a restaurování archiválií.

(4) Výroční zprávy bezpečnostních archivů obsahují pouze údaje o archivních sbírkách nebo archivních fondech, u kterých byl zrušen stupeň utajení, a údaje uvedené v odstavci 3 písm. b) až e).

HLAVA III

SPISOVÁ SLUŽBA

§ 63

(1) Spisová služba se vykonává písemnou formou nebo elektronickou formou za použití výpočetní techniky.

(2) Povinnost vykonávat spisovou službu mají

- a) veřejnoprávní původci uvedení v § 3 odst. 1 písm. a) až c) a písm. e) až h),

- b) kraje,
- c) hlavní město Praha,
- d) obce s pověřeným obecním úřadem a obce se stavebním nebo matričním úřadem,
- e) městská část nebo městský obvod územně členěného statutárního města a městská část hlavního města Prahy, na něž byla statutem přenesena alespoň část působnosti obce s pověřeným obecním úřadem nebo působnosti stavebního úřadu anebo matričního úřadu,

(dále jen „určení původci“).

(3) Na obce, které nemají povinnost vykonávat spisovou službu podle odstavce 2, se vztahují ustanovení § 64 odst. 1, § 65 a 67; ustanovení § 66 a § 68 odst. 1 a 2 se pro ně použijí přiměřeně.

(4) Vedení zdravotnické dokumentace upravuje zvláštní právní předpis.²⁴⁾

§ 64

Příjem, evidence, rozdělování a oběh dokumentů

(1) Určení původci jsou povinni zajistit řádný příjem dokumentů; za tím účelem jsou povinni vést podací deník, do něhož jsou v číselném a časovém pořadí zapisovány došlé dokumenty, popřípadě ústně učiněná podání. Všechny došlé dokumenty se v den, kdy byly doručeny, opatří otiskem podacího razítka s číslem jednacím. Určení původci jsou povinni evidovat i dokumenty u nich vzniklé.

(2) Zaevidované dokumenty se předávají příslušné organizační součásti nebo osobě k tomu pověřené, o čemž se učiní záznam v podacím deníku.

(3) Osoba, která převezme dokument zapsaný do evidence, jeho převzetí potvrdí.

§ 65

Vyřizování a podepisování dokumentů

(1) Při vyřizování dokumentů se všechny dokumenty týkající se téže věci spojí ve spis. Vyřízením spisu se rozumí zpracování konceptu, jeho aprobace, vyhotovení, podepsání a vypravení čistopisu rozhodnutí nebo jiné formy vyřízení.

(2) Dokumenty určeného původce podepisuje jeho statutární orgán nebo jiná osoba oprávněná za něj jednat podle zvláštního právního předpisu²⁵⁾ anebo

osoba, která k tomu byla statutárním orgánem pověřena.

(3) Uzavřením spisu se rozumí kompletace všech dokumentů patřících do spisu a kontrola a doplnění údajů podle § 66 před uložením do spisovny.

§ 66

(1) Určení původci jsou povinni dokumenty označovat spisovými znaky, skartačními znaky a skartačními lhůtami podle spisového a skartačního plánu.

(2) Určení původci vydají vnitřní předpis pro výkon spisové služby, který obsahuje základní pravidla pro manipulaci s dokumenty u určeného původce (dále jen „spisový a skartační řád“) a jehož součástí je spisový a skartační plán. Spisový a skartační plán obsahuje seznam typů dokumentů roztržďených do věcných skupin s vyznačenými spisovými znaky, skartačními znaky a skartačními lhůtami.

§ 67

Odesílání dokumentů

Do vlastních rukou adresáta odesílají určení původci dokumenty, u nichž je nutno, aby doručení bylo doloženo, nebo je-li to stanoveno zvláštními právními předpisy.²⁶⁾ Písemný doklad stvrzující, že dokument byl doručen nebo že poštovní zásilka obsahující dokument byla dodána, včetně dne, kdy se tak stalo, se po vrácení určeným původcům připojí k příslušnému spisu.

§ 68

Ukládání dokumentů

(1) Všechny vyřízené spisy a jiné dokumenty určeného původce jsou po dobu trvání skartační lhůty uloženy na místě vyhrazeném k uložení dokumentů, k vyhledávání a předkládání dokumentů pro potřebu určeného původce a k provádění skartačního řízení (dále jen „spisovna“). Dokumenty mohou být uloženy též ve spisovně sloužící k uložení dokumentů s dlouhodobými skartačními lhůtami (dále jen „správní archiv“), pokud ji určení původci zřídili. Dokumenty se ukládají zpravidla ihned po jejich vyřízení, pokud povaha věci nevyžaduje, aby zpracovatel měl vyřízený dokument déle; tato skutečnost se poznamenává do podacího deníku.

(2) Pro nahlížení do dokumentů uložených ve

²⁴⁾ Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵⁾ Například obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 103 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 61 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 72 odst. 2 a § 97 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²⁶⁾ Například zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, správní řád, zákon č. 120/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

spisovně nebo ve správním archivu správního orgánu nebo soudu platí obecná ustanovení o nahlížení do spisů v řízení před správním orgánem nebo soudem; to neplatí, jestliže dokumenty před uložením ve spisovně nebo ve správním archivu byly veřejně přístupné. Nahlížení do dokumentů obsahujících utajované skutečnosti, poskytování jejich opisů, výpisů a kopií se řídí zvláštním právním předpisem.²⁾

(3) V případě zániku určeného původce převezme spisovnu nebo správní archiv jeho právní nástupce, likvidátor, zřizovatel nebo ten, na něhož přechází působnost zaniklého určeného původce; je-li právních nástupců více a nedojde-li mezi nimi k dohodě, rozhodne o převzetí spisovny nebo správního archivu příslušný správní úřad na úseku archivnictví a výkonu spisové služby dohlížející na provádění skartačního řízení.

(4) Při umístění spisovny a správního archivu musí být splňovány stavebně-technické a bezpečnostní podmínky umožňující řádný výkon spisové služby (§ 61 odst. 2 a 4).

§ 69

(1) Ministerstva a další ústřední správní úřady zřizují správní archiv. Jeho zřízení oznamují ministerstvu.

(2) Správní archiv mohou zřídit i další určené původci; neprodleně to oznamují správnímu úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby příslušnému ke kontrole spisové služby a ministerstvu. V oznámení uvedou svůj název a sídlo, název, sídlo a identifikační číslo právnické osoby, která je jejich zřizovatelem nebo vůči nim plní funkci zřizovatele, anebo jméno, příjmení a místo trvalého pobytu fyzické osoby, která je jejich zřizovatelem.

(3) Správní archiv, s výjimkou správních archivů zřízených zřizovateli uvedenými v § 50 a v § 51 odst. 1,

- a) dohlíží na výkon spisové služby u útvarů v řídicí působnosti svého zřizovatele, u jím zřízených organizačních složek, příspěvkových organizací a jiných právnických osob,
- b) přebírá dokumenty od zrušených původců, u kterých dohlíží na výkon spisové služby, a plní úkoly těchto původců při výběru archiválií.

(4) Ve spisových a skartačních plánech určení původci, kteří si zřídili správní archiv, vyznačí dvojí skartační lhůty, a to pro vyřazení dokumentů ze spisovny a pro vyřazení dokumentů ze správního archivu. Po uplynutí lhůty pro uložení dokumentů ve spisovně se dokumenty předají do správního archivu.

§ 70

Prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti výkonu spisové služby, a to

- a) příjem dokumentů,
- b) evidenci dokumentů,
- c) rozdělování dokumentů,
- d) oběh dokumentů,
- e) vyřizování dokumentů,
- f) vyhotovování dokumentů,
- g) podepisování dokumentů a užívání razítek,
- h) odesílání dokumentů,
- i) ukládání dokumentů,
- j) zvláštnosti výkonu spisové služby za pomoci výpočetní techniky.

HLAVA IV KONTROLA VE VĚCÍCH ARCHIVNICTVÍ A SPISOVÉ SLUŽBY

§ 71

(1) Kontrolu dodržování povinností na úseku archivnictví a výkonu spisové služby vykonávají podle zvláštního právního předpisu,²⁷⁾ nestanoví-li tento zákon jinak,

- a) ministerstvo u
 1. Národního archivu,
 2. státních oblastních archivů,
 3. specializovaných a bezpečnostních archivů zřízených ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady, Kanceláří Poslanecké sněmovny, Kanceláří Senátu, Kanceláří prezidenta republiky, Českou národní bankou nebo zpravodajskými službami České republiky,
- b) Národní archiv u
 1. správních archivů ministerstev a dalších ústředních správních úřadů,
 2. právnických osob zřízených zákonem, specializovaných archivů ostatních organizačních složek státu s celostátní působností, jakož i jimi zřízených státních příspěvkových organizací, s výjimkou těch archivů, kde kontrolu provádí ministerstvo,
 3. právnických osob zřízených zákonem,
 4. Archivu hlavního města Prahy,
- c) státní oblastní archivy podle své územní působnosti u

²⁷⁾ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

1. správních úřadů a jiných organizačních složek státu s působností na území kraje, okresu nebo obcí a u jimi zřízených státních příspěvkových organizací,
2. specializovaných archivů státních podniků a státních příspěvkových organizací, s výjimkou těch archivů, kde provádí kontrolu Národní archiv,
3. archivů územních samosprávných celků, s výjimkou Archivu hlavního města Prahy,
4. orgánů územních samosprávných celků a jimi zřízených organizačních složek, příspěvkových organizací a jiných právnických osob,
5. soukromých archivů a u zřizovatelů těchto archivů.

(2) V případě zániku zřizovatele archivu bez právního nástupce rozhodne ministerstvo o uložení archiválií do Národního archivu nebo do příslušného státního oblastního archivu.

(3) Ministerstvo kontroluje bezpečnostní archivy pouze na základě výročních zpráv o činnosti.

§ 72

(1) Kontrola je vykonávána archivními inspektoři. Archivní inspektoři z řad zaměstnanců ministerstva, Národního archivu nebo státního oblastního archivu pověřuje provedením kontroly příslušný ředitel útvaru ministerstva nebo archivu.

(2) Archivní inspektor na základě provedené kontroly je oprávněn rozhodnutím

- a) zakázat činnosti, které by mohly způsobit poškození nebo zničení dokumentů nebo archiválií, nebo
- b) uložit příslušná opatření k odstranění zjištěných nedostatků a k jejich nápravě.

(3) Proti rozhodnutí archivního inspektora se lze odvolat. Odvolání proti jeho rozhodnutí nemá odkladný účinek. O odvolání rozhoduje ten, kdo archivního inspektora výkonem kontroly pověřil.

(4) Archivní inspektoři se při kontrole prokazují oprávněním ke kontrolní činnosti, které vystavuje ten, kdo je výkonem kontroly pověřil.

(5) Kontrola podle odstavců 1 až 3 se nevztahuje na bezpečnostní archivy.

HLAVA V SPRÁVNÍ DELIKTY

§ 73

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) neoznámí písemně předem ministerstvu zamýšle-

nou změnu umístění archiválie nebo převod vlastnictví anebo bez zbytečného odkladu neoznámí přechod vlastnictví k archiválii, která se stala předmětem zahájeného správního řízení o uznání za archivní kulturní památku,

- b) řádně nepečuje o archiválii, neudržuje ji v dobrém stavu, nechrání ji před poškozením, znehodnocením, zničením, ztrátou a odcizením, nebo ji užívá způsobem, který neodpovídá jejímu stavu,
- c) neoznámí neprodleně a předem Národnímu archivu nebo příslušnému státnímu oblastnímu archivu zamýšlený převod vlastnictví k archiválii nebo uzavření smlouvy o úschově archiválie,
- d) nenabídne archiválii přednostně ke koupi České republiky,
- e) vyveze bez povolení ministerstva nebo v rozporu s ním archiválii z území České republiky,
- f) nedoveze archiválii zpět do České republiky ve stanovené lhůtě a nepoškozenou,
- g) vyveze archiválii, která je předmětem řízení o prohlášení za archivní kulturní památku nebo za národní kulturní památku, z území České republiky,
- h) vyveze bez souhlasu vlády nebo v rozporu s ním z území České republiky archiválii prohlášenou za národní kulturní památku,
- i) nepořídí bezpečnostní kopii archiválie,
- j) nezabezpečí archivní kulturní památku a národní kulturní památku proti přístupu nepovolaných osob,
- k) nezajistí neprodleně na základě povolení a způsobem stanoveným ministerstvem konzervaci a restaurování poškozené a ohrožené archivní kulturní památky a národní kulturní památky,
- l) zničí dokumenty bez souhlasu příslušného archivu,
- m) poruší povinnost zachovávat mlčenlivost,
- n) jako správce archiválií neposkytne ministerstvu nebo Národnímu archivu anebo státnímu oblastnímu archivu údaje nezbytné pro vedení základní a druhotné evidence archiválií.

(2) Likvidátor se dopustí přestupku tím, že neprovede řádné skartační řízení nebo neumožní výběr archiválií.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a), c), d), e) a i) lze uložit pokutu do 5 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. f), k) a n) lze uložit pokutu do 50 000 Kč, za přestupek podle odstavce 1 písm. b), g), j) a m) lze uložit pokutu do 100 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. h) a l) lze uložit pokutu do 250 000 Kč. Za přestupek podle odstavce 2 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

§ 74

Právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě,

která při výkonu podnikatelské činnosti nebo v přímé souvislosti s ní

- a) neuchovává dokumenty nebo neumožní oprávněné osobě provést výběr archiválií,
- b) neoznámí písemně předem ministerstvu zamýšlenou změnu umístění archiválie nebo převod vlastnictví anebo bez zbytečného odkladu neoznámí přechod vlastnictví k archiválii, která se stala předmětem zahájeného správního řízení o uznání za archivní kulturní památku,
- c) řádně nepečuje o archiválii, neudrží ji v dobrém stavu, nechrání ji před poškozením, znehodnocením, zničením, ztrátou a odcizením, nebo ji užívá způsobem, který neodpovídá jejímu stavu,
- d) neoznámí neprodleně a předem Národnímu archivu nebo příslušnému státnímu oblastnímu archivu zamýšlený převod vlastnictví k archiválii nebo uzavření smlouvy o úschově archiválie,
- e) nenabídne archiválii přednostně ke koupi České republice,
- f) vyveze bez povolení ministerstva nebo v rozporu s ním archiválii z území České republiky,
- g) nedoveze archiválii zpět do České republiky ve stanovené lhůtě a nepoškozenou,
- h) vyveze archiválii, která je předmětem řízení o prohlášení za archivní kulturní památku nebo za národní kulturní památku, z území České republiky,
- i) vyveze bez souhlasu vlády nebo v rozporu s ním z území České republiky archiválii prohlášenou za národní kulturní památku,
- j) nepořídí bezpečnostní kopii archiválie prohlášené za archivní kulturní památku nebo za národní kulturní památku,
- k) nezabezpečí archivní kulturní památku a národní kulturní památku proti přístupu nepovoláných osob,
- l) nezajistí neprodleně na základě povolení a způsobem stanoveným ministerstvem konzervaci a restaurování poškozené a ohrožené archivní kulturní památky a národní kulturní památky,
- m) zničí dokumenty bez souhlasu příslušného archivu,
- n) jako správce archiválií neposkytne ministerstvu nebo Národnímu archivu anebo státnímu oblastnímu archivu údaje nezbytné pro vedení základní a druhotné evidence archiválií,
- o) nevykonává spisovou službu, ačkoli jí to tento zákon ukládá, popřípadě nezajistí odbornou správu dokumentů vzešlých z její činnosti nebo z činnosti právních předchůdců této právnické osoby,

- p) nevydá skartační a spisový řád, ačkoli jí to tento zákon ukládá,
- q) nedodrží podmínky pro ukládání dokumentů, nebo
- r) jako právní nástupce neprovede řádné skartační řízení nebo neumožní výběr archiválií,

se uloží pokuta do 5 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmen a), b), d), e), f) a j), pokuta do 50 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmen g), l), n), o), p), q) a r), pokuta do 100 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmen c), h) a k), a pokuta do 250 000 Kč, jde-li o správní delikt podle písmen i) a m).

Společná ustanovení o správních deliktech

§ 75

(1) V řízení o přestupcích se postupuje podle zvláštního právního předpisu.²⁸⁾

(2) Právnická osoba za správní delikt odpovídá bez ohledu na zavinění.

(3) Právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila.

(4) Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání, jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(5) Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže Národní archiv nebo státní oblastní archiv o něm nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let od dne, kdy ke správnímu deliktu došlo.

(6) Přestupky a správní delikty právnických osob podle tohoto zákona projednává v prvním stupni Národní archiv nebo státní oblastní archiv v rozsahu své působnosti.

(7) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení odstavců 2 až 6.

§ 76

(1) Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

(2) Pokuty vybírá a vymáhá místně příslušný územní finanční úřad.

(3) Při vybírání a vymáhání uložených pokut se postupuje podle zákona o správě daní a poplatků.

²⁸⁾ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA VI SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Společná ustanovení

§ 77

(1) Na rozhodování podle § 14 odst. 1, podle § 38 odst. 1 a podle § 40 odst. 2 se správní řád nevztahuje.

(2) Spisovou službu mohou vykonávat i původci, kterým to tento zákon neukládá. V tomto případě však mají všechna práva a povinnosti jako určení původci.

(3) Na evidenci archiválií se nevztahují ustanovení o evidenci majetku podle zákona o účetnictví.

§ 78

(1) Archiv je povinen plnit úkoly stanovené správci osobních údajů podle zvláštního právního předpisu.¹⁷⁾

(2) Zpracování osobních údajů pro účely archivnictví, včetně podmínek pro nahlížení do archiválií a pořizování jejich opisů, výpisů a kopií se v případech neupravených tímto zákonem řídí zvláštním právním předpisem.¹⁷⁾

(3) Archiv není povinen ověřovat, zda údaje obsažené v archiváliích u něho uložených jsou přesné či pravdivé.

Přechodná ustanovení

§ 79

Archivy hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy, Plzně a Ústí nad Labem

(1) Archiv hlavního města Prahy, Archiv města Brna, Archiv města Ostravy, Archiv města Plzně a Archiv města Ústí nad Labem, které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů, se ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona považují za akreditované archivy územních samosprávných celků podle tohoto zákona.

(2) Kromě působností stanovených v § 54 a 55 Archiv hlavního města Prahy, Archiv města Brna, Archiv města Ostravy, Archiv města Plzně a Archiv města Ústí nad Labem

a) provádějí výběr archiválií ve skartačním řízení

a výběr archiválií mimo skartační řízení u původců, u nichž dohlíží na výkon spisové služby,

b) pečují o archiválie historických předchůdců samosprávných orgánů a organizací svých měst a o další archiválie uložené u nich ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona,

c) plní úkoly v oblasti archivnictví a výkonu spisové služby stanovené tímto zákonem, v rozsahu, v jakém vykonávají přenesenou působnost orgánů těchto měst, a vůči původcům, na něž se vztahuje působnost orgánů těchto měst,

d) na základě smlouvy²⁹⁾ pečují o archiválie organizačních složek státu a dalších orgánů veřejné správy a jejich právních předchůdců, jejichž působnost se vztahuje nebo vztahovala pouze na území města a které jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona u nich uloženy,

e) provádějí výběr archiválií mimo skartační řízení u dokumentů nabídnutých hlavnímu městu Praze, městu Brnu, Ostravě, Plzni a Ústí nad Labem darem nebo ke koupi nebo u dokumentů vlastníků, kteří o to požádají,

f) předávají protokoly ke kontrole příslušnému státnímu oblastnímu archivu; Archiv hlavního města Prahy předkládá protokol ke kontrole Národnímu archivu.

(3) Působnosti stanovené Archivu hlavního města Prahy, Archivu města Brna, Archivu města Ostravy, Archivu města Plzně a Archivu města Ústí nad Labem podle odstavce 2 jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 80

(1) Moravský zemský archiv v Brně a Zemský archiv v Opavě pečují rovněž o archiválie dřívějších státních a samosprávných orgánů a organizací pro země Moravskou, Slezskou a Moravskoslezskou.

(2) Národní filmový archiv³⁰⁾ a Ústřední archiv zeměměřictví a katastru,³¹⁾ které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů, se ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona považují za akreditované specializované archivy podle tohoto zákona.

(3) Archivy zvláštního významu zpravodajských služeb České republiky, které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů, se ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona považují za bezpečnostní archivy podle tohoto zákona.

(4) Archiv Kanceláře prezidenta republiky, Ar-

²⁹⁾ § 27 zákona č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
§ 659 a následující občanského zákoníku.

³⁰⁾ § 6 zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů.

³¹⁾ § 3a písm. f) zákona č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

chiv Pražského hradu, Archiv Poslanecké sněmovny, Archiv Senátu, Vojenský historický archiv, Archiv Národního muzea, Archiv Národního technického muzea, Literární archiv Památníku národního písemnictví, Archiv Akademie věd České republiky, Archiv Národní galerie, Ústav dějin Univerzity Karlovy-Archiv Univerzity Karlovy, Archiv Masarykovy univerzity v Brně, Archiv Českého vysokého učení technického v Praze, Archiv České televize, Archiv Českého rozhlasu a Archiv Vysokého učení technického v Brně, které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů, se ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona považují za akreditované specializované archivy podle tohoto zákona.

(5) Zřizovatelé dosavadních archivů zvláštního významu a zřizovatelé příspěvkových organizací, jejichž součástí jsou archivy zvláštního významu, s výjimkou archivů uvedených v odstavcích 2 až 4, jsou povinni ve lhůtě šesti měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona požádat ministerstvo o akreditaci archivu jako specializovaného archivu nebo soukromého archivu nebo oznámit ministerstvu zřízení bezpečnostního archivu nebo správního archivu. Do doby udělení akreditace, nejdéle však do tří let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se na archivy, které požádaly o akreditaci, pohlíží jako na specializované archivy podle tohoto zákona nebo soukromé archivy, taktéž podle tohoto zákona. Nepožádá-li zřizovatel ve stanovené lhůtě o akreditaci, nebo nebude-li akreditace těmto archivům ve stanovené lhůtě udělena, nebo neoznámí-li zřizovatel zřízení bezpečnostního archivu nebo správního archivu, rozhodne ministerstvo o uložení archiválií do Národního archivu nebo do státního oblastního archivu.

§ 81

Archivy, které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů a které se považují ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona za akreditované, jsou povinny do 3 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona prokázat ministerstvu, že splňují podmínky stanovené v § 61.

§ 82

(1) Archiválie uložené v archivech přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zůstávají v dosavadní archivní péči, nestanoví-li tento zákon jinak. Výjimky se připouštějí z důvodu scelení archivních souborů uložených v různých archivech. O výjimkách rozhoduje na žádost zřizovatelů archivů ministerstvo.

(2) Archiválie, které byly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona vedeny v evidenci na území České republiky jako součást Jednotného archivního

fondy, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stávají archiváliemi Národního archivního dědictví.

(3) Archiválie, které byly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona uznány za kulturní památky, se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stávají archivními kulturními památkami podle tohoto zákona.

(4) Archiválie mladší třiceti let, které byly zpřístupněny přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona podle zvláštních právních předpisů,³²⁾ podléhají režimu zpřístupnění podle právních předpisů platných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 83

(1) Archivy, které vykonávají činnost podle dosavadních právních předpisů a jejichž badatelské řády neodpovídají ustanovením tohoto zákona, jsou povinny do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona uvést své badatelské řády do souladu s tímto zákonem.

(2) Určení původci, jejichž spisový a skartační řád neodpovídá ustanovením tohoto zákona, jsou povinni do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona uvést spisový a skartační řád do souladu s tímto zákonem.

(3) Po výběru archiválií z dokumentů vzniklých podle zvláštních právních předpisů v oblasti matrik nebo z dokumentů, které se týkají problematiky státního občanství nebo voleb do zastupitelstev územních samosprávních celků, Poslanecké sněmovny, Senátu a Evropského parlamentu se archiválie vždy ukládají do Národního archivu nebo do příslušného státního oblastního archivu.

§ 84

Správní řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí a pokuty se uloží podle dosavadních právních předpisů.

§ 85

Závěrečná ustanovení

(1) Ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona se název Státní ústřední archiv mění na název Národní archiv.

(2) Poradním orgánem ministra vnitra pro odborné a vědecké otázky archivnictví a výkonu spisové služby je Vědecká archivní rada. Podrobnosti o organizaci a činnosti Vědecké archivní rady stanoví její statut a jednací řád, které vydá ministr vnitra.

³²⁾ Například zákon č. 140/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 86

Ministerstvo vydá vyhlášku k provedení § 9 odst. 2, § 19, § 20 odst. 5, § 24 odst. 3, § 31 odst. 2, § 36, § 40 odst. 4, § 56 odst. 4, § 61 odst. 9 a § 70.

§ 87

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví.
2. Vyhláška č. 101/1974 Sb., o uznávání archiválií za kulturní památky a o zvýšené ochraně archiválií jako kulturních a národních kulturních památek.
3. Vyhláška č. 102/1974 Sb., kterou se stanoví podrobnosti převodu vlastnictví k archiváliím.
4. Vyhláška č. 117/1974 Sb., kterou se stanoví kritéria pro posuzování písemností jako archiválií a podrobnosti skartačního řízení.
5. Vyhláška č. 118/1974 Sb., o podnikových archivech.
6. Vyhláška č. 225/1988 Sb., o státních archivech a archivech národních v ýborů.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů

§ 88

V § 12 odst. 1 písm. e) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona č. 60/1988 Sb., zákona č. 173/1989 Sb., zákona č. 9/1990 Sb., zákona č. 283/1991 Sb., zákona č. 19/1992 Sb., zákona č. 474/1992 Sb., zákona č. 21/1993 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 239/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb. a zákona č. 62/2003 Sb., se za slovo „archivnictví“ vkládají slova „a spisovou službu“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

§ 89

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění zákona č. 231/1992 Sb., zákona č. 591/1992 Sb., zákona č. 600/1992 Sb., zákona č. 273/1993 Sb., zákona č. 303/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 136/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb., zákona č. 237/1995 Sb., zákona č. 286/1995 Sb., zákona

č. 94/1996 Sb., zákona č. 95/1996 Sb., zákona č. 147/1996 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., zákona č. 49/1997 Sb., zákona č. 61/1997 Sb., zákona č. 79/1997 Sb., zákona č. 217/1997 Sb., zákona č. 280/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 83/1998 Sb., zákona č. 157/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 159/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 358/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 363/1999 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 123/2000 Sb., zákona č. 124/2000 Sb., zákona č. 149/2000 Sb., zákona č. 151/2000 Sb., zákona č. 158/2000 Sb., zákona č. 247/2000 Sb., zákona č. 249/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 309/2000 Sb., zákona č. 362/2000 Sb., zákona č. 409/2000 Sb., zákona č. 458/2000 Sb., zákona č. 100/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 164/2001 Sb., zákona č. 256/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 478/2001 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 119/2002 Sb., zákona č. 174/2002 Sb., zákona č. 281/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 130/2003 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 224/2003 Sb., zákona č. 228/2003 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 354/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 38/2004 Sb., zákona č. 119/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb. a zákona č. 326/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 3 se na konci písmene ae) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno af), které včetně poznámky pod čarou č. 23o) zní:

„af) archivnictví.^{23o)}“

^{23o)} Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.“.

2. V příloze č. 3 KONCESOVANÉ ŽIVNOSTI, skupina 314: Ostatní se na konci v sloupci 1 doplňují slova „Vedení spisovny“, v sloupci 2 se doplňují slova „Úplné střední vzdělání nebo úplné střední odborné vzdělání a 3 roky praxe v administrativě“, v sloupci 3 se doplňují slova „Schválení provozovny a bezúhonnost všech zaměstnanců (§ 6 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb.)“, v sloupci 4 se doplňují slova „Státní oblastní archiv příslušný podle místa provozovny“ a v sloupci 5 se doplňují slova „§ 68 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů“.

§ 90

Přechodná ustanovení

(1) Živnostenská oprávnění pro živnosti ohlašovací volné, na jejichž základě byla dosud provozována činnost, která se tímto zákonem mění na živnost koncesovanou „vedení spisovny“, zanikají uplynutím 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Právnícké a fyzické osoby, kterým ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona trvá živnostenská oprávnění podle odstavce 1 a které hodlají po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 1 nadále provozovat činnost, jež jsou ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona předmětem koncesované živnosti „vedení spisovny“, musí ve lhůtě podle odstavce 1 požádat o udělení koncese a žádost doložit doklady prokazujícími splnění zvláštních podmínek provozování živnosti. Za tohoto předpokladu mohou ve své činnosti pokračovat na základě původního živnostenského oprávnění až do dne nabytí právní moci rozhodnutí o žádosti o udělení koncese.

(3) Ohlášení živnosti doručené živnostenskému úřadu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a vztahující se podle tohoto zákona k živnosti koncesované „vedení spisovny“ se považuje za žádost o koncesi, nebylo-li řízení ukončeno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Nedokončená řízení ve věci vydání živnostenského oprávnění se dokončí podle nové právní úpravy.

(4) Úkony provedené podle odstavců 1 a 2 jsou osvobozeny od správních poplatků.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

§ 91

Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 578/2002 Sb. a zákona č. 165/2004 Sb., se mění takto:

1. V § 23 se na konci odstavce 2 doplňují slova „, není-li dále stanoveno jinak“.

2. V § 23 odstavec 4 zní:

„(4) Po uplynutí stanovené doby se druhopisy matričních knih a sbírky listin předají k archivaci příslušnému státnímu oblastnímu archivu. V hlavním městě Praze zůstanou uloženy v Archivu hlavního města Prahy.“

3. V § 23 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Matriční knihy musí být ve státních oblastních archivech uloženy odděleně od druhopisů matričních knih, popřípadě sbírek listin.“

4. V § 56 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 a 3, které znějí:

„(2) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize uložené v Národním archivu nebo ve Vojenském historickém archivu, vystaví Úřad městské části Praha 1.

(3) Matriční doklad, který má být vydán ze zápisu v matriční knize vedené do 31. prosince 1949 pro území hlavního města Prahy, vydá Úřad městské části Praha 1 a pro území města Brna Úřad městské části Brno-střed.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 4.

5. V § 56 odst. 4 se slova „odstavce 1“ nahrazují slovy „odstavců 1 až 3“.

§ 92

Přechodná ustanovení

(1) Po uplynutí lhůt stanovených v § 23 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 578/2002 Sb. a tohoto zákona, jsou uloženy

- a) matriční knihy z území hlavního města Prahy v Archivu hlavního města Prahy,
- b) matriční knihy, včetně druhopisů a popřípadě sbírek listin, židovských obcí z území České republiky v Národním archivu,
- c) vojenské matriční knihy z území České republiky ve Vojenském historickém archivu.

(2) Do 10 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona vyhotoví Národní archiv mikrografické kopie matričních knih a druhopisů matričních knih židovských obcí z území České republiky z období do roku 1949 a uloží je odděleně. Ve stejné lhůtě vyhotoví Vojenský historický archiv mikrografické kopie matričních knih u něj uložených a předá je Národnímu archivu.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

§ 93

V § 75a zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění zákona č. 370/2000 Sb., se na konci odstavce 2 doplňuje věta „K návrhu na výmaz společnosti z obchodního rejstříku přiloží likvidátor potvrzení územně příslušného státního oblastního archivu, že s ním bylo projednáno zabezpečení archivu a dokumentů zanikající společnosti.“

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů

§ 94

V § 8 odst. 3 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění zákona č. 94/1996 Sb., zákona

č. 105/2000 Sb. a nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 403/2002 Sb., se za větu první vkládá věta „Do náhrady hotových výdajů se zahrnují i náklady na péči o spisovnu a archiv úpadce.“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

§ 95

V § 17 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 145/2001 Sb., se písmeno i) zrušuje.

Dosavadní písmeno j) se označuje jako písmeno i).

ČÁST OSMÁ

Změna zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů

§ 96

V § 16 odst. 5 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, se slova „a spravuje archiv zvláštního významu⁵⁾“ nahrazují slovy „bezpečnostní archiv⁵⁾“.

Poznámka pod čarou č. 5) zní:

„⁵⁾ § 80 odst. 3 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.“.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl a o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů

§ 97

V § 6 odst. 1 zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl a o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, se slova „archivem zvláštního významu⁹⁾“ nahrazují slovy „specializovaným archivem⁹⁾“.

Poznámka pod čarou č. 9) zní:

„⁹⁾ § 80 odst. 2 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.“.

ČÁST DESÁTÁ

Změna zákona č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění pozdějších předpisů

§ 98

V § 3a písm. f) zákona č. 359/1992 Sb., o zeměměř-

řických a katastrálních orgánech, ve znění zákona č. 107/1994 Sb., zákona č. 200/1994 Sb. a zákona č. 186/2001 Sb., se slova „archivem zvláštního významu²⁾“ nahrazují slovy „specializovaným archivem²⁾“.

Poznámka pod čarou č. 2) zní:

„²⁾ § 80 odst. 2 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.“.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Změna zákona č. 27/2000 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů

§ 99

V zákoně č. 27/2000 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných dražbách, se část pátá zrušuje.

ČÁST DVANÁCTÁ

Změna zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

§ 100

V zákoně č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 6/2002 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 360/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb. a zákona č. 284/2004 Sb., se část sedmnáctá zrušuje.

ČÁST TŘINÁCTÁ

Změna zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů

§ 101

V zákoně č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění zákona č. 426/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 354/2003 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 41/2004 Sb., zákona č. 99/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 326/2004 Sb. a zákona č. 436/2004 Sb., se část čtyřicátá pátá zrušuje.

ČÁST ČTRNÁCTÁ

**Změna zákona č. 107/2002 Sb., kterým se mění
zákon č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků
vzniklých činností bývalé Státní bezpečnosti,
a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů**

§ 102

V zákoně č. 107/2002 Sb., kterým se mění zákon
č. 140/1996 Sb., o zpřístupnění svazků vzniklých čin-

ností bývalé Státní bezpečnosti, a některé další zákony,
se část druhá zrušuje.

ČÁST PATNÁCTÁ**ÚČINNOST****§ 103**

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

Špidla v. r.

Dokumenty vzniklé z činnosti podnikatelů zapsaných v obchodním rejstříku, které jsou podnikatelé za podmínek stanovených tímto zákonem povinni uchovávat a umožnit z nich výběr archiválií

1. Statut, dokumenty o vzniku a zániku podnikatelského subjektu
 - a) zakladatelské dokumenty,
 - b) organizační řády a řídící akty, stanovy, statuty a jejich změny, jednací řády, organizační řády a schémata,
 - c) dokumenty o změnách podnikatelských subjektů, rozhodnutí, dekrety, smlouvy a výměry o změně právní formy, sloučení, rozdělení,
 - d) dokumenty o zrušení, likvidaci a zániku podnikatelského subjektu, rozhodnutí o likvidaci, zprávy o postupu a ukončení likvidace, návrhy na výmaz z obchodního rejstříku.
2. Dokumenty vrcholového řízení podnikatelského subjektu, notářské zápisy z jednání orgánů podnikatelského subjektu, výroční zprávy včetně zprávy o auditu.
3. Dokumenty o majetku podnikatelského subjektu, dokumenty dokládající vlastnictví nemovitého majetku, ochranné známky.
4. Finanční dokumenty, účetní záznamy a statistiky podnikatelského subjektu, zejména knihy podvojného účetnictví, účetní závěrky a roční statistické výkazy.
5. Dokumenty z propagační činnosti podnikatelského subjektu, zejména katalogy zboží s ceníky, publikace vydané podnikatelským subjektem a podnikové kroniky.
6. Výrobní program, jeho změny a uplatnění výrobků na domácím trhu a zahraničních trzích.
7. Zásadní dokumenty o zaměstnaneckých záležitostech, kolektivní smlouvy.

Dokumenty, které budou podle obsahu vždy vybrány za archiválie

1. Dokumenty podle druhu
 - a) zápisy ze zasedání orgánů zákonodárné, vládní a výkonné moci a orgánů územní samosprávy na všech stupních,
 - b) zakládací listiny, statuty, organizační řády a další dokumenty o organizační struktuře, vedení, správě, řízení, kontrole, činnosti a jejich výsledcích
 1. ústředních a všem jim podřízených orgánů státní správy, územní samosprávy a jejich předchůdců,
 2. justičních složek všech stupňů i druhů, notářství, státních zastupitelství a jejich předchůdců,
 3. orgánů a organizačních složek obcí a krajů, národních výborů všech stupňů a jejich předchůdců,
 4. státních příspěvkových organizací a příspěvkových organizací obcí a krajů, hospodářských, rozpočtových a ostatních státních organizací řízených, popřípadě spravovaných, státními orgány nebo národními výbory, a předchůdců těchto organizací,
 5. obchodních organizací založených anebo ovládaných ústředními a všemi jim podřízenými orgány státní správy, orgány územní samosprávy a jejich předchůdců,
 6. družstevních organizací, jejich zařízení a předchůdců,
 7. všech součástí a zařízení ozbrojených sil a bezpečnostních složek,
 8. politických stran, občanských sdružení, odborových organizací a organizací zaměstnavatelů,
 - c) mezinárodní smluvní dokumenty prezidentské, vládní a resortní úrovně,
 - d) dokumenty geodetické a kartografické, katastry nemovitostí,
 - e) dokumentace významných staveb,
 - f) kroniky všech typů,
 - g) matriky narozených, oddaných, zemřelých, vojenské, studentů, členů komor a občanských sdružení, sbírky matričních listin, dokumenty o nabývání a pozbývání státního občanství,
 - h) roční rozpočty, závěrečné účty, účetní závěrky, hlavní knihy,
 - i) historické sčítací archy obyvatelstva,
 - j) soudní rozsudky pro politické delikty, pro zločiny proti lidskosti, pro omezování lidských práv a svobod, pro závažné trestné činy proti životu, zdraví a majetku občanů,
 - k) osobní spisy významných osobností politického, hospodářského, vědeckého, technického, kulturního, náboženského, církevního a sportovního života,
 - l) rukopisy významných literárních děl,
 - m) podací deníky, rejstříky k nim, elenchy, kmenové listy, globální archy a další typy základních evidenčních pomůcek spisové služby,
 - n) privatizační projekty,
 - o) rehabilitační spisy,
 - p) třídní výkazy, katalogy, katalogové listy, protokoly o závěrečných zkouškách, protokoly o maturitních zkouškách.
2. Dokumenty podle obsahu, které obsahují zásadní informace o
 - a) životních poměrech obyvatelstva v dobových státoprávních a ekonomických podmínkách,
 - b) strategiích, koncepcích a plánování rozvoje hospodářství včetně důležitých účetních a statistických výkazů a přehledů,
 - c) měnové politice,
 - d) majetkoprávních poměrech a jejich změnách v obecném měřítku, o konfiskacích a restitucích majetku,
 - e) právní úpravě mezinárodních vztahů,
 - f) tvorbě právních předpisů včetně jejich nerealizovaných návrhů,

- g) státních hranicích, územním členění státu, hranicích správních obvodů, symbolech státu a územních samosprávných celků, místních názvech a jejich změnách, o slučování a rozlučování obcí,
- h) vývoji a stavu zdravotnictví, sociální péče a úrovně bydlení,
- i) vývoji a stavu vědy a techniky,
- j) vývoji a stavu školství, kultury a umění, tělesné výchovy a sportu,
- k) vývoji a stavu dopravy a spojů,
- l) územním plánování,
- m) zásadních změnách a opatřeních v ochraně životního prostředí,
- n) geologických a půdních průzkumech,
- o) technickém rozvoji včetně patentů na významné vynálezy,
- p) kulturních památkách a jejich údržbě, rekonstrukci a ochraně,
- q) životě a díle významných osobností,
- r) volebních výsledcích a výsledcích referend.

Archiválie, které se zařazují do I. kategorie

1. Do I. kategorie se zařazují

- a) archivní kulturní památky a národní kulturní památky,
- b) archiválie vzniklé do roku 1526,
- c) listiny vzniklé v letech 1527 až 1648,
- d) listiny významného veřejnoprávního a státoprávního charakteru vzniklé po roce 1648,
- e) pečetidla (typáře) vzniklá do konce první poloviny 17. století; po tomto období jen pečetidla mimořádné umělecké hodnoty.

2. Do I. kategorie se zařazují rovněž i další archiválie, pokud do ní nebyly zařazeny již podle ustanovení bodu 1, a to

- a) zemské, dvorské (manské, lenní) desky, knihy svobodníků, soupisy poddaných a svobodníků, urbáře, pozemkové, horní a železniční knihy, městské knihy z předmagistrátního období, matriky narozených, zemřelých a oddaných, vojenské matriky, vysokoškolské matriky a archiválie dokumentující základní změny v počtech, struktuře a způsobu života obyvatelstva,
- b) berní katastry,
- c) základní dokumenty o státoprávním uspořádání státu, o organizační struktuře a činnosti jeho vrcholných institucí,
- d) zápisy a protokoly ze zasedání všech zákonodárných sborů, ze zasedání vlád (od roku 1918), zápisy ze zasedání všech zastupitelských a podobných sborů (například obecních a městských zastupitelstev, výborů a rad okresních zastupitelstev a okresních výborů, zemských zastupitelstev a zemských výborů, plén a rad národních výborů, zastupitelstev a rad obcí a krajů, správních rad, grémií, valných hromad akciových společností),
- e) významné dokumenty o právní úpravě mezinárodních vztahů (smlouvy týkající se úpravy vztahů mezi státními a vztahů mezi významnými společenskými, vědeckými, hospodářskými a jinými institucemi),
- f) dokumenty o stanovení, změnách a úpravách státních hranic (hraniční agenda),
- g) zásadní dokumenty ekonomického charakteru vzniklé z činnosti vrcholných státních orgánů o zásadních otázkách měnové politiky, o strategických rozhodnutích státní hospodářské politiky a o státních zásadách do struktury vlastnictví výrobních prostředků (například pozemkové reformy, znárodnění, privatizace),
- h) základní dokumenty o rozvoji vědy, techniky a kultury,
- i) závažné dokumenty vzniklé z činnosti ústředních orgánů politických stran a jiných významných společenských organizací (korporací) a občanských sdružení,
- j) dokumenty zachycující zápas za základní lidská práva a svobody, za politickou a sociální emancipaci skupin obyvatel a za odborová práva zaměstnanců a práva zaměstnavatelů,
- k) zápisy ze zasedání vrcholných orgánů Československé republiky v exilu v letech 1939 až 1945,
 - l) archiválie vztahující se k mnichovské krizi v roce 1938, archiválie výrazně dokumentující systém a metody nacistické moci na našem území v letech 1938 až 1945, vzniklé z činnosti vrcholných říšskoněmeckých orgánů a nacistických organizací, archiválie týkající se obnovy československé státnosti v roce 1945 a poválečného uspořádání Československé republiky, archiválie dokumentující komunistický převrat v roce 1948, okupaci Československa v roce 1968, konec komunistického totalitního režimu v roce 1989 a navazující obnovu demokratického zřízení,
- m) dokumenty zachycující protinacistický a protikomunistický odboj a jeho perzekuci a represe proti církvím a náboženským společnostem,
- n) archiválie evropského, případně světového významu,
- o) základní dokumenty geodetické a kartografické,
- p) rukopisné mapy a plány, které jsou pro své technické provedení nebo umělecké zpracování mimořádně hodnotné, jakož i unikáty tištěných map a plánů domácího původu,
- q) kresby, grafické listy a fotografie zpodobující místa, města, významné osoby, historicky významné události, kroje a nástroje mimořádné dokumentární hodnoty nebo cenné z hlediska uměleckého či technického provedení nebo svou ojedinělostí,

- r) plány a výkresy strojů, nástrojů a strojního zařízení vzniklé do roku 1850,
- s) korespondence historicky mimořádně významná, rukopisy významných hudebních, literárních, vědeckých a odborných děl,
- t) památníky, kroniky a deníky popisující významné historické události nebo obsahující údaje rozsáhlejšího historického období,
- u) archiválie výtvarně hodnotné (například iluminované úřední knihy a rukopisy s uměleckými miniaturami),
- v) všechny zvukové a filmové dokumenty vzniklé do roku 1920; po tomto roce jen takové, které jsou mimořádně významné umělecky, technickým provedením nebo svou dokumentární hodnotou,
- w) archiválie vojensko-politické a vojensko-odborné povahy, dokumentující postavení a poslání ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů a obsahující sumarizující údaje o jejich organizaci, početních stavech a technickém vybavení.

Vnitřní organizační jednotky státních oblastních archivů tvoří u

a) Státního oblastního archivu v Praze

1. Státní okresní archiv Benešov,
2. Státní okresní archiv Beroun,
3. Státní okresní archiv Kladno,
4. Státní okresní archiv Kolín,
5. Státní okresní archiv Kutná Hora,
6. Státní okresní archiv Nymburk se sídlem v Lysé nad Labem,
7. Státní okresní archiv Mělník,
8. Státní okresní archiv Mladá Boleslav,
9. Státní okresní archiv Praha-východ se sídlem v Přemyšlení,
10. Státní okresní archiv Praha-západ se sídlem v Praze,
11. Státní okresní archiv Příbram,
12. Státní okresní archiv Rakovník,

b) Státního oblastního archivu v Třeboni

1. Státní okresní archiv České Budějovice,
2. Státní okresní archiv Český Krumlov,
3. Státní okresní archiv Jindřichův Hradec,
4. Státní okresní archiv Písek,
5. Státní okresní archiv Prachatice,
6. Státní okresní archiv Strakonice,
7. Státní okresní archiv Tábor,

c) Státního oblastního archivu v Plzni

1. Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně,
2. Státní okresní archiv Cheb,
3. Státní okresní archiv Karlovy Vary,
4. Státní okresní archiv Klatovy,
5. Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích,
6. Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích,
7. Státní okresní archiv Rokycany,
8. Státní okresní archiv Sokolov se sídlem v Jindřichovicích,
9. Státní okresní archiv Tachov,

d) Státního oblastního archivu v Litoměřicích

1. Státní okresní archiv Česká Lípa,
2. Státní okresní archiv Děčín,

3. Státní okresní archiv Chomutov se sídlem v Kadani,
4. Státní okresní archiv Jablonec nad Nisou,
5. Státní okresní archiv Liberec,
6. Státní okresní archiv Litoměřice se sídlem v Lovosicích,
7. Státní okresní archiv Louny,
8. Státní okresní archiv Most,
9. Státní okresní archiv Semily,
10. Státní okresní archiv Teplice,

e) Státního oblastního archivu v Zámrsku

1. Státní okresní archiv Hradec Králové,
2. Státní okresní archiv Chrudim,
3. Státní okresní archiv Jičín,
4. Státní okresní archiv Náchod,
5. Státní okresní archiv Pardubice,
6. Státní okresní archiv Rychnov nad Kněžnou,
7. Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli,
8. Státní okresní archiv Trutnov,
9. Státní okresní archiv Ústí nad Orlicí,

f) Moravského zemského archivu v Brně

1. Státní okresní archiv Blansko,
2. Státní okresní archiv Brno-venkov se sídlem v Rajhradě,
3. Státní okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově,
4. Státní okresní archiv Havlíčkův Brod,
5. Státní okresní archiv Hodonín,
6. Státní okresní archiv Jihlava,
7. Státní okresní archiv Kroměříž,
8. Státní okresní archiv Pelhřimov,
9. Státní okresní archiv Třebíč,
10. Státní okresní archiv Uherské Hradiště,
11. Státní okresní archiv Vsetín,
12. Státní okresní archiv Vyškov se sídlem ve Slavkově u Brna,
13. Státní okresní archiv Zlín,
14. Státní okresní archiv Znojmo,
15. Státní okresní archiv Žďár nad Sázavou,

g) Zemského archivu v Opavě

1. Státní okresní archiv Bruntál,
2. Státní okresní archiv Frýdek-Místek,

3. Státní okresní archiv Jeseník,
4. Státní okresní archiv Karviná,
5. Státní okresní archiv Nový Jičín,
6. Státní okresní archiv Olomouc,
7. Státní okresní archiv Opava,
8. Státní okresní archiv Prostějov,
9. Státní okresní archiv Přerov,
10. Státní okresní archiv Šumperk.